

MOTRIŠTA

Ja sam uvijek vjerovala - i u svom privatnom, pa i društvenom životu, da se ne isplati biti dobar - sileđije pobjeđuju. Kad Vas netko napadne, vrlo se često ne želimo svađati, povlačimo se, tako da onaj koji napada ostaje jači. Koji puta ne želimo prljati ruke u nešto prljavo, tako da ono što nije dobro prođe. Posebno se ovo može primijeniti na politiku. U posljednjih par brojeva HRVATSKJE ISKRE donosimo Vam članke iz političkog života Hrvatske. Podsjećam Vas na članak o susretu dr. Granića sa gdjom. Albright u Washingtonu, u današnjem broju donosimo Vam izvješće s konferencije za tisak gđe. Albright u Bijeljini, pa izvješće sa sastanka dr. Tuđmana sa istom damom. Da li se sjećate kako je ta ista dama "ribala" dr. Granića u Kostajnici? Nakon čitanja svih tih članaka, gledanja TV i užasa Kosova koji je dnevno pred nama, zamislila sam se nad nama.

Sjetimo se dana kad je Hrvatska bila napadnuta i kad nam nije bilo upravo ništa dignuti telefon, nazvati Ottawu, ili New York, ili Washington i pitati što rade. Posjećam Vas na Vukovar i dane kad smo grizli nokte moleći za naše Vukovarce, da im bilo tko pomogne kako god može. Isto tako podsjećam Vas na tisuće pisama, protesta i svih vrsta borbe koju smo upotrebljavali samo da bi dokazali što se događa u Hrvatskoj i Bosni kad je trebalo.

I danas je u stvari rat, ne u Hrvatskoj, već za Hrvatsku. Danas, iz sve snage, razni dušebrižnici brinu kako su izbjegli Srbi. Svi oni samo da ne propaču nad sudbinom tih "nenaoružanih jadnika, koji su morali pobjeći u Srbiju" - pred Hrvatima, svojim susjedima. Pogledajte samo Vukovar - tamo se čak ni povijest ne može predavati učenicima onakva kakva je, jer, "nemojte - to nas irituje!!!!". Podsjećam Vas na onu pjesmu, čije riječi idu ... "zapamtit ćete Vukovar", koja se ne smije izreći javno u Vukovaru, jer "širi mržnju i nepovjerenje". Pročitajte još jednom izvještaj iz Washingtona (HRVATSKA ISKRA br 15), gdje se stalno, stalno govori o srpskim izbjeglicama i njihovom povratku - ni riječi o Hrvatima, koji se nemaju kud vratiti. Nitko, apsolutno nitko ne spominje naše nestale, izgubljene, ranjene; razorene gradove i sela, uništenu ekonomiju; nitko ne spominje to da su ti "nenaoružani siročići" pobili susjede, razrušili gradove i sela - skoro nam uništili našu mladost.

Kako kažem, sileđije uglavnom ne tako prođu: najbolji primjer je Milošević, kojega samo da ne mole da prestane ubijati i klati i paliti i silovati, i nikome ne pada na pamet da zaustavi taj užas na Kosovu, ili prije Kosova u Bosni, a prije Bosne u Hrvatskoj. Pogledajmo samo Karadžića - taj se šeće slobodno, pogledajte "Republiku Srpsku" i kako je gđa. Albright hvali iz sve snage, dok se Hrvatskoj prijeti sankcijama ako ne preda ove ili one, ili ne napravi ovo ili ono. Da se razumijemo - tko god je počinio zločin treba odgovarati, ali ovaj Haški sud, ili UN, ili Europska zajednica - sve to je više nego farsa - 250.000 mrtvih u Bosni su nijemi svjedoci, Vukovar i Ovčara isto su tako nijemi svjedoci.

No, gospodo, ova razmišljanja nisu samo radi svjetske zajednice i njihove bezobzirnosti - pitanje je: gdje smo danas mi, Hrvati? Kad se je pucalo - svi ste bili spremni na pomoć. Sada mi Hrvati rasuti po svijetu ne znamo što nam je činiti, a pritisak na Hrvatsku je sve veći i veći. I sad je rat za Hrvatsku, vjerovali Vi to ili ne, jer ako mi trebamo ili moramo primiti sve te "sirote" Srbe - što će biti s Hrvatskom, koja još grea u ruševinama, u invalidima, u nepopravljenim školama, vrtićima, sa uništenom ekonomijom. Samo si pročitajte ponovo izvještaj iz Washingtona, ili ovaj najnoviji iz Zagreba. Da se opet razumijemo - ja ću biti prva koja ću reći ako nešto ne vrijedi - i to sam dokazala svojim riječima do sada, pa bilo to pravo nekome ili ne - no isto tako smatram da je moja dužnost da Vas upozorim da smo se uspavali. Kad se pucalo stvorene su razne udruge, čak i Kongres, koje danas više ne rade (a i KH Kongres (ne mjesti Toronto) nam šuti iz sve snage, jedino što znaju je kritizirati radnike koji su dali najbolje što su mogli), a rad, onaj stvaran rad, je tako potreban. Pritisak na Hrvatsku je sve veći i jači - dokazi za to su Vam Vukovar, iseljavanje izbjeglica Hrvata u treće zemlje, otvoreno kritiziranje svakog koraka koji Hrvatska napravi. Nije sve u Hrvatskoj ružičasto - i nikad neće biti - no, ovo što svjetska zajednica na čelu s UN radi našoj izmrcvarenoj zemlji je više nego strašno.

Ali strašnije od toga je naša šutnja, naše nereagiranje, naša apatija. Tako bar ja mislim.

Valentina

Cijena: \$1.00

No. 18 - 15. IX, 1998

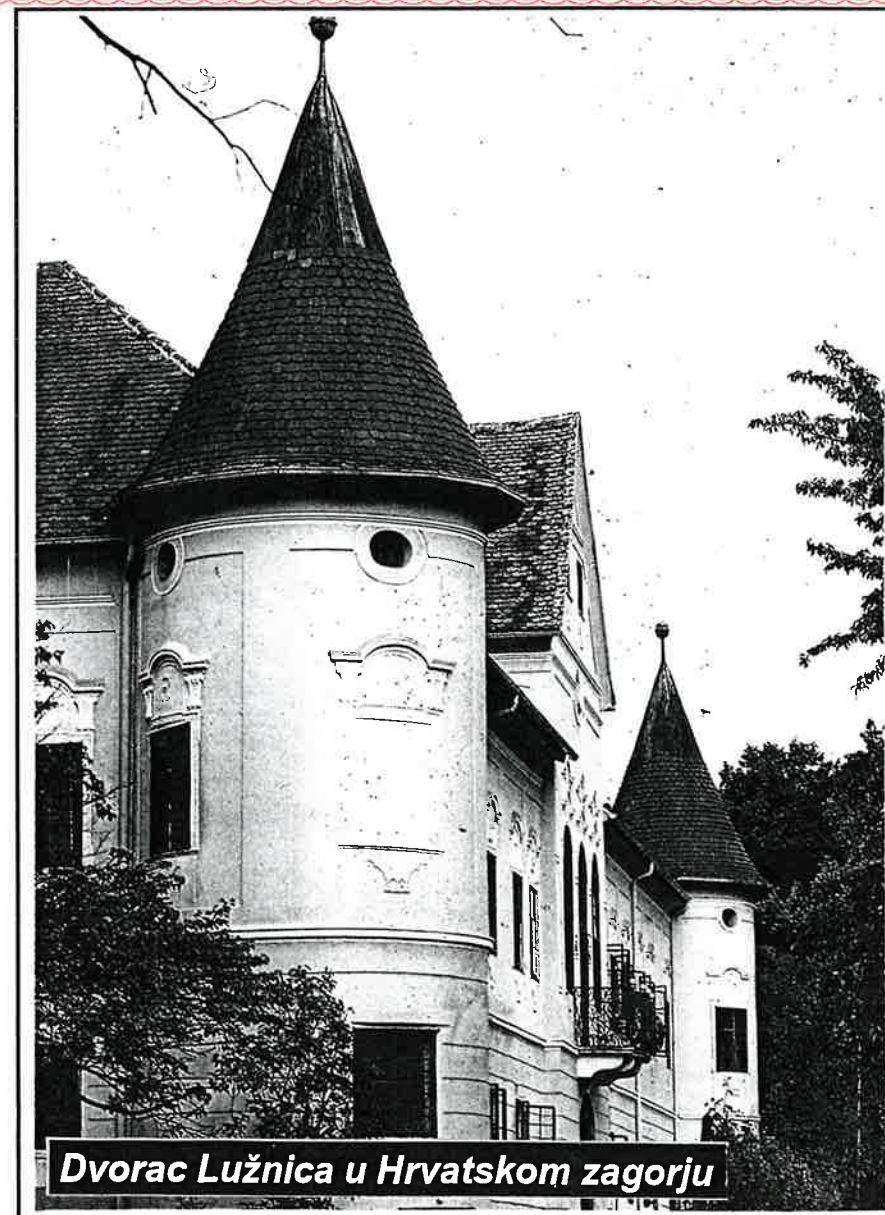

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

U OVOM BROJU :

■ Urednica piše	2
■ Vijesti iz Toronta	3
■ Vijesti iz Hrvatske	4
■ Vijesti na Engleskom	5
■ Hina	6
■ Politika	7-12
■ Through my eyes	13
■ Dogodaji u Zajednici	14
■ O Hrvatskoj	15-19
■ Zdravlje	20
■ Pisma Čitatelja	21
■ Šport i Oglasi	22-23
■ Motrišta	24

Dvorac Lužnica u Hrvatskom zagorju

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu)

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Editor-in Chief
Glavni Urednik :

Valentina Krčmar

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
14J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9221

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
deposited at any of the Croatian
Credit Unions, account No. 274 - 2403
or directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika ili u
bilo kojoj Hrvatskoj Kreditnoj
Zadruzi pod brojem 274 - 2403.

Advertising rates :
Full page - \$750.00 per year
½ page - \$400.00 per year
¼ page - \$200.00 per year
1/8 page (bus.card) - \$100.00 per year
Advertising is payable in advance.

Oglasi :
Cijela stranica - \$750.00 godišnje
½ stranice - \$400.00 godišnje
¼ stranice - \$200.00 godišnje
1/8 stranice (posjetnica) - \$100.00
godišnje
Oglasi se plaćaju unaprijed.

 Urednica
piše:

Svaki put kad pripremamo HRVATSKU ISKRU za tisak, u interesantnoj smo situaciji: imamo previše materijala, pa moramo odlučivati što ide u tisak, a što ne. Isto tako, svaki puta kad je HRVATSKA ISKRA već tiskana, u razgovoru shvatimo da smo nešto ispustili. Kad sam počela uređivati HRVATSKU ISKRU (tada još CIRKULAR) ni sama nisam shvaćala koliko je to odgovoran posao. Tek sad, kad sam samo malo dublje ušla u ovaj rad, počinjem shvaćati koliko malo znam. Eto, u današnjem broju, iako je mnogo materijala, svjesna sam ipak da smo mnogo i ispustili: toliko se događa. Ipak, jednu stvar odbijam kategorički - mi u HRVATSKOJ ISKRI uopće se ne želimo baviti s Clintonom i tragikomedijom Bijele kuće, dok svijet gori i ljudi umiru. Previše je žalosti u svijetu da trošimo vrijeme na stvari, koje su tako beznačajne.

Toliko toga ima o čemu bi trebalo pisati: o siromaštvu u Kanadi, koje se sve jače osjeća, ili o teškim prilikama života u Rusiji i o tome da su Rusi pred kolapsom; o susretu Clintona i Jeljcina; o Irskoj; svakako bi trebali više pisati o Kosovu, o Afganistanu; o užasu u Angoli; o mogućem ratu između Irana i Afganistana..... gdje početi, a gdje stati? Sve je to naš život, no mi u HRVATSKOJ ISKRI odlučili smo okrenuti nama i Domovini - to je za sada sve. Tko zna kud će nas voda odnijeti i možda ćemo jedan od ovih dana i mi početi govoriti i o svjetskoj politici i nama - no za sada još ne.

U ovom broju donosimo Vam neke interesantne članke, koje jednostavno nismo mogli preskočiti. Na pr. konferenciju za tisak gdje. Madelaine Albright u samoj Bijeljini. Podsjećam Vas na događaje kad su arkanovci zajedno sa JNA divljački orgijali nad nedužnim muslimanskim stanovništvom tog grada - a danas gđa. Albright tamo - u Bijeljini - govori o "real commitment of Republika Srpska to Dayton agreement" i još neke interesantne stvari !!! Molim Vas, ne propustite taj članak, i reagirajte! Ovaj puta Vam isto tako donosimo razne podatke o kojima ste možda znali, a možda i ne: o Josipu Kašmanu, o buni seljaka u Velikom Trojstvu kraj Bjelovara; dio razgovora sa prof. dr. Žarkom Dolinarom, zamolbu za pomoć za tiskanje hrvatskih koračnica, dječju stranu, svaštice, šport - mnogo materijala za čitanje.

I na kraju, nazvao me gosp. Ante Ljubas, zatvoren u američkom zatvoru u Forth Worth. Primio je HRVATSKE ISKRU, poslao kraće pisamce (pročitajte ga među pismima uredništvu), ali je i nazvao. Oni koji me znaju bolje, znaju da ja na veselje često reagiram suzama, kao što je bilo i ovaj puta. Razgovarali smo petnaestak minuta o svemu i svačemu - izgleda da mu HRVATSKA ISKRA donosi veselje. Hvala gosp. Ljubasu na toplim riječima ohrabrenja, i podrške, koje trebaju svakom čovjeku, a posebno nama, koji smo zaista amateri u ovom poslu, a toliko volimo naš rad.

I, na kraju, sad kad ste se svi vratili kućama: neki iz Hrvatske, ili iz vikendica, sa raznih mora svijeta, očekujemo Vašu pomoć. Željeli bi Vaše članke, sugestije za rad, čak i kritike (samo ako su konstruktivne), i, jasno, uvijek trebamo financijsku pomoć - inače, biti će teško nastaviti. A za sam kraj, hvala svima koji surađuju s HRVATSKOM ISKROM. Vaša pomoć nam je dragocjena.

Valentina

You could be calling **Croatia** right now for only **\$0.89** a minute
That's right.

Only **\$0.89** a minute

Every minute. Any day you call. Any time you call.

Altline's new flat rate service guarantees you the lowest long-distance charges - from Canada to Croatia - and around the world.

Check out these great long distance rates:

Albania	1.49	France	0.39
Australia	0.39	Germany	0.34
Austria	0.59	Hungary	0.64
Argentina	1.29	Italy	0.45
Bosnia	0.99	Slovenia	0.89
Bulgaria	1.29	Switzerland	0.35
Chile	0.79	United Kingdom	0.24

We also have great North American rates. Evening and Weekends call anywhere in Canada for just **\$0.09** a minute - anywhere in the USA for just **\$0.15** a minute.

All you get are savings.

*NO minimum number of calls

*NO extra numbers to dial

*NO monthly fee

*NO hassle

For guaranteed long-distance savings to Croatia and around the World
call 416-363-8894 in Toronto 1-800-567-8040 toll-free outside Toronto

Altline Communications is a wholly Canadian owned company. Since 1990, we've been helping Canadians to cut their long distance costs. Our full range of business and residential long distance services includes data lines, 800/888 numbers, calling cards, and Internet Service.

ALTLINE
communications

All the savings, All the time

100 Adelaide Street West, Suite 1101, Toronto, Ontario M5H 1S3
Tel: 416-363-8894 (Toronto) Toll Free: 1-800-567-8040 (Outside Toronto) Fax: 416-363-0143

ŠPORT

Hrvatska nogometna reprezentacija pala je na prvom ispitu, nakon brončanog uspjeha na Svjetskom prvenstvu. Nepuna dva mjeseca po završetku Mundijala Europskog prvenstva, koje će se 2000-te godine održati u zajedničkoj organizaciji Nizozemske i Belgije, a prvi izazov vatrenima, bila je Republika Irska. Nažalost, izbornik reprezentacije Miroslav Blažević za ovaj susret bio je prisiljen izvesti prepolovljen sastav jer su zbog povreda nastup otkazali Bilić i Šuker, a Robert Prosinečki zbog nesuglasica s Čirom zahvalio se na pozivu i oprostio od nastupa u državnom dresu.

Tako okrnjen sastav, uz malo samouvjerenosti, neozbiljnim pristupom igri i nedopustivoj nedisciplini (dva crvena kartona Stanić i Jurčić) pokleknuo je pred srčanim Ircima i uz malu pomoć suca, doživio 0:2 poraz. Ovaj susret još jednom je potvrdio da kad se ugase vatreni, teško će se vatra zapaliti, posebno će biti teško nadomjestiti golgetera Šukera. Improvizacije Panić, Krpan pa i Silvio Marić, još su daleko od prave zamjene Davoru. Očito da će Čiro morati ponovo zamoliti nediscipliniranog Igora Cvitanovića na povratak u sastav, jer su još dva preostala susreta ove jeseni, Malta i Makedonija, kritična, koja se moraju pobijediti, u protivnom bi brončani lako mogli preskočiti Europu.

Prošlog vikenda u Torontu je održan tradicionalni turnir nogometnih momčadi Sjeverne Amerike, na kojemu je nastupilo 24 hrvatske ekipe, od južne Floride do sjevernog Sault. Ste. Marie. Organizator

ovogodišnjeg turnira bila je "Adria" iz Oshawe, a pobjednik turnira postala je momčad "Jadrana" iz Chicaga, koja je u finalu savladala "Croatiju" iz Floride visokim, ali zasluženim 6:0 rezultatom. Slijedeće godine ovaj turnir održava se u Kitcheneru. Hrvatski tenisači, Goran Ivanišević, Iva Majoli i Mirjana Lučić, na ovogodišnjem poljednjem Grand Slam turniru, U.S. Open u New Yorku, nisu postigli očekivane rezultate. Ženske su bile slabije sreće, jer su već na samome početku dobile teške protivnice pa je tako već u drugom kolu Majoli ispala od igrice broj jedan, Martine Hingis, dok je Mirjana Lučić u trećem kolu naletila na bivšu igraticu broj jedan, Stefi Graff i tako se porazom oprostila s velikom pozornicom. Goran, za promjenu, ovaj puta igrao je dosta dobro i smireno, međutim u četvrtom kolu Australac Patrick Rafter, nosilac prošlogodišnje titule U.S. Open bio je bolji i Goran mu je i ovaj puta morao to priznati.

Ovog tjedna na rasporedu su i prve utakmice, prvog kola, Europskih nogometnih kupova. U utorak 15. rujna, splitski "Hajduk" u Kupu UEFA igra protivu "Fiorentine", u srijedu "Croatia" dočekuje "Ajaxa", dok će u Kupu kupova varaždinski "Varteks" u četvrtak u goste susjednom "Rudaru" iz slovenskog Velenja. "Hajduk" i "Varteks" igraju po sistemu ispadanja nakon slabijeg omjera u dva susreta, dok će "Croatia" u Ligi prvaka odigrati sigurnih šest utakmica, a protivnici su joj pored "Ajaxa" iz Nizozemske, "Porto" Portugal, te grčki "Olympiakos".

Martin Latinčić

CHILDREN'S EDUCATION TRUST OF CANADA

Najmoderniji i najefikasniji program štednje za buduće školovanje djece.

- privilegije za income tax
- odobren od kanadske vlade i Revenue Canada - siguran i garantiran
- najveći povratak novca bez rizika
- mogućnost prijenosa na bilo koje dijete do 21 godine starosti
- popularan poklon od roditelja, baka, djedova, kumova i drugih

Za više informacija nazovite (416) 242-7727

DOREEN S. HERCEG, E.C.E.
Associate Director

E-mail: generaltourist@ica.net
www.generaltourist.com

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
MOBILE: (416) 816-6106

TRAVEL SERVICE LTD.

3045 SOUTHCREEK ROAD, UNIT 1
MISSISSAUGA, ONT. CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

SUPER DIJETA

Imate višak kilograma?
Želite ih se riješiti, a ne znate kako?
Rješenje je tu!
Izgubiti ćete svoje kilograme bez gladovanja
i vrtoglavice uz 100% prirodni program.
NAZOVITE NA
(416) 614 - 6743

Vijesti iz Toronta i okolice

Odsjek 975 Hrvatske Bratske Zajednice organizira veliki golf turnir u subotu 26. rujna na Glen Eagle Golf Klubu. Sav prihod sa ovog golf turnira ide za pomoć djeci - "Dorinoj djeci" u domovini Hrvatskoj. Za registracije i daljnje informacije nazovite Mike Stanley-a (905) 270-1373.

Pozivate se na Hrvatsku tribinu u petak 18. rujna u 19. sati na kojoj će nastupiti dva predavača: gosp. Ivan Picukarić, generalni konzul Republike Hrvatske u Torontu s temom "Zadnje promjene u zakonu glede povratka i investiranja u Hrvatskoj, te gosp. Josip Pavičić, poduzetnik i ulagač u Hrvatskoj govorit će o svojim iskustvima te nedavno provedenom danu s predsjednikom Republike Hrvatske. Zbog ograničenog broja sjedećeg mjesta u prostorijama HDZ-a na 19 Dundas St. W. u Mississaugi, upozoravamo zainteresirane za predavanje da nas nazove na telefonski broj (905) 270-2324 i rezerviraju svoje mjesto na vrijeme. Ulaz je besplatan.

OBAVIJEST ZAJEDNICI

Primili smo važnu informaciju o mogućnosti povratka PDV-a u Republici Hrvatskoj za strane državljane, koju dostavljamo u cjelini -

POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST (PDV)

- za kupljenu robu u Hrvatskoj (osim za naftine derivate) možete ostvariti povratak PDV-a ako je pojedinačni račun veći od 500,00 kn.
- kod kupnje tražite obrazce PDV-a koji prodavatelj mora popuniti i ovjeriti.
- na povratku iz Hrvatske račune morate ovjeriti u carinskoj službi.
- povrat PDV-a u kunama možete ostvariti u roku od 6 mjeseci i to -
 - osobno kod prodavaca kod kojeg ste kupili robu (povrat se ostvaruje odmah)
 - poslati poštom prodavatelju uz naznaku broja računa na koji treba vratiti plaćeni PDV (povrat se ostvaruje u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva).

Za daljnje informacije molimo obratite se hrvatskom Konzulatu, tel (905) 277-9051. Zahvaljujemo Konzulatu na obavijesti.

NOVA ŠKOLSKA GODINA

HRVATSKI JEZIK UPISI ZA ŠK. GOD. 1998/99

OSNOVNA ŠKOLA:

Hrvatska župna škola "Kardinal Stepinac" obavještava roditelje i učenike da redovita nastava u "St. Stephen" School na Rexdale počinje 19. rujna 1998. (treća subota u rujnu) u 9:30.

Upisi novih učenika bit će u nedjelje 6. i 13. rujna u župnoj dvorani u Torontu nakon Sv. Misa, a 6. rujna i u parku Father Kam-ber - u poslijepodnevnom satima kod kapele.

U predškolski razred upisuju se djeca koja su u redovitoj školi u "senior kindergarden" (S.K.) - ne mlađi!!

Učenici koji se žele upisati a do sada nisu pohađali hrvatsku školu bit će testirani i nakon testa bit će smješteni u odgovarajući razred.

SREDNJA ŠKOLA

Hrvatski jezik za kredit i O.A.C. - srednjoškolski program održava se kao i prošle godine u "Don Bosco" High School.

Upisi će se obavljati 12. rujna od 9 - 11 sati u "Don Bosco" High School, a 6. i 13. rujna u župnoj dvorani nakon sv. Misa.

Redovita nastava počinje 19. rujna u 9:15.

SVEUČILIŠTE - UNIVERSITY OF TORONTO - Tečajevi hrvatskog jezika održavat će se na "St. George" Campus i na "Erindale" Campus u Mississaugi. Tečajevi se mogu prijaviti sve do 12. rujna.

TORONTO CATHOLIC DISTRICT SCHOOL BOARD

School begins on September 8, 1998 at all elementary and secondary schools in the Toronto Catholic District School Board. Separate school ratepayers living outside Toronto no longer have to pay tuition fees to send their Catholic children to TCDSB schools. To register, call or visit a Catholic school near you. For more information, call 416-222-8282, ext. 532 or 2548.

Vijesti iz Hrvatske

Pripremio: Slavko Butković

PAPIN DOLAZAK U HRVATSKU

SPLIT (HINA) - Potpredsjednik Vlade i predsjednik Državnog Odbora za pripremu i posjet pape Ivana Pavla II Hrvatskoj dr. Jure Radić u subotu je posjetio Gospin Otok u Solinu, gdje će se Papa nakon velikog slavlja s vjernicima južne Hrvatske na splitskom Žnjanu, posebno sastati s mladima.

Nakon obilaska Gospina Otoka, Jure Radić je izrazio zadovoljstvo obavljenim pripremama za susret Ivana Pavla II s mladima. Dr. Jure Radić je u Splitu istaknuo, izrazivši zadovoljstvo što su svi glavni radovi zahvaljujući Hrvatskoj vojsci na splitskom predjelu Žnjanu pravodobno izvedeni, kako je rok za završetak poslova na Žnjanu i Mariji Bistrici - 20. ovog mjeseca, Državni odbor pomaknuo na 26. Rujna. To je učinjeno kako bi se završni poslovi obavili bez ikakvih napetosti, rekao je Radić, dodajući da je na Žnjanu ostamo samo još tzv. "kozmetički" dio posla. Ono što je potrebno za dolazak Svetog Oca u cijelosti će biti završeno, a ovih je dana postavljena i konstrukcija za oltar. Nakon odlaska Pape, oltar će se maknuti, a riječ je o vrlo jednostavnom rješenju koje nije skupo, ustvrdio je Radić.

POSTUPAK PROTIV DINKA I NADE ŠAKIĆ

ZAGREB (HINA) - U novinarskim izvješćima o istražnom postupku na zagrebačkome Županijskom sudu protiv Dinka Šakića, bivšeg zapovjednika jasenovačkog logora, sve češće se spominje ime njegove supruge, pa se dobiva dojam da je već počeo i istražni postupak protiv Esperanze Tambić de

Bilanović-Sakić, koja još nije izručena Hrvatskoj.

Predsjednik Županijskoga suda i njezin odvjetnik smatraju to nekorektnim. Branko Šerić, njezin odvjetnik, kaže da se time ne slaže, to više što nije nikada i nigdje odlučeno o spajanju tih predmeta.

"Posrijedi su dva činjenično različita kažnjiva djela na dvama različitim prostorima", izjavio je, dodavši kako je riječ o dvama "potpuno različitim zahtjevima i dvama različitim činjeničnim opisima". "Po rješenju o istrazi ona se smješta u Novu Gradišku, a on u Jasenovac. Nije zaista korektno u postupku protiv Dinka Šarića spominjati I Nadu Šarić, jer se istraga vodi protiv njega, a ne protiv nje", kazao je Šerić.

Predsjednik zagrebačkoga Županijskog suda Miroslav Šumanović smatra također spominjanje imena Nade Šakić u postupku protiv Dinka Šakića nekorektnim. Kaže da je riječ o nekorektnom izvješćivanju, jer je uvjeren da sudac o tome ne pita svjedoke i nema ih što pitati, jer se mora strogo držati rješenja o istrazi i činjeničkog kompleksa koji je predmet njegova istraživanja, za što je izručenje odobreno. Istražni sudac ima pravo čak i prekinuti svjedoke ako se ne drže teme, koja je vezana uz određeni predmet, kazao je. Šumanović ističe da je to stvar ponajprije novinarskoga kodeksa i načina izvješćivanja na koji nema utjecaja. Istodobno podsjeća da je iz istražnih postupaka isključena javnost.

Izbori u Bosni i Hercegovini

SARAJEVO (HINA) - Članovi Predsjedništva B i H ocijenili su, tijekom sastanaka što su ga u petak u Sarajevu održali s glavnim tajnikom NATO-a Javierom Solanom, kako će predstojeći izbori proteći u znatno boljem ozračju nego prethodnih godina.

Kako je novinarima nakon sastanka sa Solanom izjavio član Predsjedništva BiH Krešimir Zubak, velike zasluge za to pripadaju SFOR-u i OESS-u i do sada provedenim pripremama. U razgovoru s glavnim tajnikom NATO-a pokrenuto je i pitanje povratka izbjeglica pri čemu su Zubak i Izetbegović zastupali stajalište da se taj proces mora omogućiti u cijeloj zemlji a posebice u "Republici Srpskoj",

Momčilo Krajišnik ostao je međutim pri tvrdnji da se najveći broj Srba ne želi vraćati u Federaciju BiH. "Izetbegović i ja smo odgovorili da izbjeglice koje se

ne žele vratiti imaju pravo ostati u "Republici Srpskoj" ali nemaju pravo ostati na imanjima i u kućama i stanovima Hrvata i Bošnjaka", rekao je novinarima Zubak. On je također izjavio kako je u razgovoru sa Solanom, iznio mišljenje da bi postrojbe SFOR-a trebale ostati u BiH do 2003. godine, jer bi se do tada mogla obnoviti zemlja i dostići pozicije što ih je BiH imala prije rata. Izetbegović je ocijenio kako bi i nazočnost SFOR-a do 2000. godine bila dovoljna, dok Krajišnik tu mogućnost nije želio komentirati.

DAYTON se mora provoditi

SARAJEVO (HINA) - Posebni američki izaslanik za Balkan Robert Gelbard izjavio je u petak navečer kako predsjednička kriza u Sjedinjenim Državama neće dovesti u pitanje odlučnost Washingtona za cjelovitu provedbu Daytonskog sporazuma.

"Predsjednik, američka vlada, Kongres kao i američki narod ostaju u cijelosti privrženi provedbi Daytonskog sporazuma kao i do sada. Sjedinjene Države nastavit će pružati punu potporu Daytonu kao i Bosni i Hercegovini kako je to tijekom svog boravka ovdje naglasila državna tajnica Madeleine Albright", rekao je Gelbard novinarima u Sarajevu gdje je doputovao na čelu posebnog predsjedničkog izaslanstva koje će nadzirati predstojeće opće izbore u BiH.

Napad Srba na Albanska sela

PRIŠTINA (HINA) - Srbijanske su snage u petak počele granatirati sela u općini Srbici na području Drenice, priopćio je lokalni odbor za ljudska prava u Srbici. U napadu, prema istom izvoru, sudjeluje više od 50 tenkova i drugo teško naoružanje. Srbijanske snage, prema albanskim izvorima, pokušavaju ući u sela Likovce, Rezala, Tica i Pluzhina, ali im pripadnici Oslobođilačke vojske Kosova pružaju snažan otpor.

Kosovski odbor za zaštitu ljudskih prava i sloboda u Prištini priopćio je u petak da su na području općine Orahovca, oko 60 km zapadno od Prištine, pronađena tijela još pet ubijenih Albanaca, među kojima i jednog dvomjesečnog djeteta.

PISMA ČITATELJA:

Pred par dana dobili smo jedno vrlo drago pismo, pismo prijatelja na kojeg mnogi od nas tako mnogo misle. Javio nam se gosp. Ante Ljubas, jedan od naših patriota, koji su zatvoreni u SAD. Mi mu šaljemo HRVATSKU ISKRU, i ovo pismo je odgovor na dva posljednja broja (br. 15 i 16).

Poštovana gospodo Krčmar,

Želja mi je da Vas i Vašu obitelj ovo pismo nađe u dobrom zdravlju i veselom duhovnom raspoloženju. Hvala Vam lijepa na HRVATSKOJ ISKRI, što ste mi poslali dva broja.

Svida mi se Vaše pisanje "Through my eyes (and my heart)..." "Food alone is not important, experience is." Please remember experiercer, remember one who is experiencing the food. One seer wrote "Experience, however, beautiful, is still experience. And the real food is not that which is experienced, but the one who experiences."

Također moram Vam čestitati na Vašim pogledima u MOTRIŠTIMA, a posebno kad ste napisali..."pa mislim da je koji puta neumjesno od nas iz diaspore suditi o nečemu o čemu uglavnom ne znamo puno." Vrlo mudro i duboko smišljene riječi. Prilažem Vam ove kopije "Judge Ye Not". Vi ste tako širokog duha i otvorenih očiju, vjerujem da Vam se bude svidalo.

Neka svijetlo koje svijetli duboko u Vašemu srcu, svijetli na dobro za sva živa bića.

Sve Vas lijepo pozdravlja,
Ante Ljubas

Dragi prijatelju, hvala na lijepom pismu i dobrim željama. Prolistala sam ovu interesantnu knjižicu, i kako smatram da u njoj ima upravo izvrsnih dijelova, dijelim jedan dio s Vama, dragi čitatelji.

"A person is an infinite process. You can never know a person. In the morning the flower is different - because the morning is different! The sun is rising and the birds are singing, and the flower is part of the whole. On the petals of the flower you can sing the song of the birds in the morning, you can see the new rays penetrating it, new life throbbing in it. In the afternoon it is different flower. The whole climate has changed. The sun

is no longer the same, the birds are not singing. It is already dying. The sun has started setting already, the evening is coming. The flower is becoming sadder and sadder - it is a new mood, it is not the same flower you saw in the morning. In the evening the flower is going to die; it is sad, to the very heart. Even if it sings a song, it is a sad song. You can see your own death in the flower if you are alert. You can see in the flower dying life and death meeting together, life transforming itself into death. It is a totally different mood." from JOURNEY TO THE HEART, pg. 43)

Želja nam je da Vam svaki članak koji stavljamo u HRVATSKU ISKRU donese zadovoljstvo, ili Vas vrati u uspomene, ili natjera na razmišljanje. Veoma nas je razveselilo pismo gdje. Nede Leipen, koju je članak o našem velikom pjesniku Đuri Arnoldu vratio u djetinjstvo, u uspomene - neke lijepe, a neke i vrlo žalosne. Dijelimo i ovo pismo s Vama. Usput, hvala na dobrim željama.

Draga Valentina,

1.9.1998

Primila sam danas HRVATSKU ISKRU br. 17, pa Ti puno hvala. Čestitam na sve boljem izboru i kvaliteti članaka.

Naročito me je zanimalo članak o hrvatskom pjesniku Dr. Đuri Arnoldu sa priloženim njegovim dvjema prekrasnim

i starijim generacijama dobro poznatim pjesmama, Domovina i Augustu Šenoj. Mislila sam da bi Te možda zanimalo da je njegova kćerka, Vlasta Arnold, išla u školu sa mojom pokojnom majkom, samo ne znam da li u nižim godištimama kod Sestara Milosrdnica u Frankopanskoj ulici, ili kasnije u Višoj Pedagoškoj Školi, gdje je moja mama diplomirala za učiteljicu. I Vlasta Arnold je bila učiteljica, te su i kasnije u životu ostale blize i redovito se sastajale; ne samo Vlasta i mama, nego još nekoliko kolegica koje su u isto vrijeme svršile nauke, među njima Matilda Matasić (kćerka starog - i slavnog - austro-ugarsko-hrvatskog generala Matasića iz Otočca u Lici). Kao djevojčica u osnovnoj školi, ja se dobro sjećam "tete" Vlaste kao blage i profinjene osobe, tjelesno nježne, uvijek blijedog lica, jako slične svome ocu, kojega se sjećam, ali samo kroz maglu.

Kad su 1945. srbo-komunisti zaposjeli Hrvatsku, Vlasta Arnold, poznata po svom hrvatskom rodoljublju, bila je odmah uhapšena, osuđena na prisilni rad, te zatvorena u logoru u Staroj Gradiški, gdje je proživjela još nekoliko godina. Dobila je rak na prsima i umrla u najvećim mukama od kojih samo da nije poludjela. Druge zatvorenice, od kojih neke poznam i ovdje, rekle su mi da je zaklinjala logorske vlasti da je ili ubiju ili da joj dadu nešto protiv bolova, ali su joj to sadistički odbili. O nekom liječenju ili operaciji nije bilo ni govora.

Samo da još nadodam da je obitelj Arnault (kasnije Arnold, porijeklom iz Francuske i poslije Švicarske), iako prije Vlaste samo dvije, tri generacije nastanjena u Hrvatskoj, postala uzornim i iskrenim Hrvatima već prije sredine 19. stoljeća, dakle jedno pedeset godina nakon doseljenja u svoju novu domovinu, Hrvatsku. Ne možemo a da se ne sjetimo današnjice kad ni za više od 500 godina života u Hrvatskoj, koja im je dala gostoprimstvo pred Turcima, nekima nije dosta da postanu lojalni građani te zemlje. Naprotiv, od 1918 čine i činili su sve da razore tu hrvatsku sredinu, unište njene ljepote i kulturu, i decimiraju njezine stanovnike da bi proširili svoj teritorij na tuđi račun.

Želim Ti i nadalje uspješan rad i sve bolju HRVATSKU ISKRU.

Neda Leipen

ULOGA UGLJIKOHIDRATA U PREHRANI

Iako se ugljikohidrati (šećer i škrob) smatraju prostom, pučkom hranom, ("od koje se ljudi samo debljaju"), oni su ipak naš najvažniji izvor energije. Kada se maratonci prije trke nahrane makaronima, oni znadu što čine. Naša tijela trebaju šećer isto kao što automobili trebaju benzin. Kompleksni ugljikohidrati u pašti, krumpiru, riži, grahu ili kruhu su u stvari sastavljeni od hiljada jednostavnih molekula šećera.

VRSTE UGLJIKOHIDRATA

Ugljikohidrati se mogu svrstati u tri temeljne grupe:

1. Monosaharidi (jednostavni šećeri) su molekule sastavljene od šest ugljikovih atoma (C), koji su zasićeni vodikom (H) i kisikom (O). Najosnovnija je *glukoza*, tzv. krvni šećer, oblik šećera koji kola u krvi i daje energiju svakoj stanici tijela. *Fruktoza*, tzv. voćni šećer, nalazi se slobodan u mnogim vrstama voća, dok je *galaktoza* dio šećera u mlijeku.
2. Disaharidi su sastavljeni od dva monosaharida. Obični stolni šećer, tzv. *sukroza (glukoza + fruktoza)*, dobiva se iz šećerne trske ili repice. Mlijeko sadrži 5% mliječnog šećera, tzv. *laktoze (glukoza + galaktoza)*, dok se *maltoza (dvije glukoze)* nalazi u sladu, dobivenom tokom proizvodnje piva i viskija.
3. Polisaharidi (kompleksni ugljikohidrati) su dugi lanci sastavljeni od stotine ili hiljade molekula glukoze. Razne trodimenzionalne strukture takovih ogromnih molekula određuju osebujne karakteristike pojedinih polisaharida. Najvažniji polisaharid je škrob, koji se nalazi u zrnima graha, žita, riže, itd. Zrna su obično presvučena slojem celuloze koju ljudi ne mogu provariti, jer im manjka izvjesni enzim. No kuhanjem cijelog zrna celuloza se smekša, a škrob se raspadne u oblik koji je probavljiv.

UGLJIKOHIDRATI U PREHRANI

U sjevernoameričkoj prehrani oko 50% kalorija dobivenih hranom dolazi od ugljikohidrata. U nekim siromašnim, nerazvijenim zemljama taj procenat je oko 80%, dok kod Eskima je oko 10%. Tokom 20-og stoljeća američka ishrana se promjenila: škrob je često zamijenjen šećerom i sirupom, a potrošnja mesa i masti je porasla. Neki epidemiolozi su pokušali taj pomak dovesti u vezu s povećanim brojem zdravstvenih problema kao što su pretilost (prevelika debljina), srčane bolesti i rak crijeva. No ta veza još uvijek nije dokazana kao "uzrok i posljedica".

Ugljikohidrati su izvanredno konstruirani za opskrbu ljudskog tijela energijom. Ta energija se može dobiti sagorijevanjem glukoze u čistu vodu (H₂O) i ugljični dioksid (CO₂) - bez ikakvih štetnih nuzgrednih proizvoda. Jedan gram šećera daje 4 kalorije. Ugljikohidrati mogu biti uskladišteni u jetri i u mišićima u obliku polisaharida *glikogena* za kasniju upotrebu. Korišćenje ugljikohidrata kao primarni izvor tjelesne energije štedi proteine u mišićima od nepotrebne potrošnje za tu svrhu. (Primarna uloga proteina je u izgradnji i popravku stanica.) Kada se tjelesne rezerve glikogena iscrpe, onda tijelo počinje sagorijevati rezerve masti i svoje vlastite proteine. Međutim, za efikasni metabolizam masti potrebni su ugljikohidrati da bi se

organizam riješio otrovnih nuzgrednih proizvoda, tzv. *ketona*, koji prouzrokuju bolest zvane ketoza. Na koncu treba spomenuti da hrana koja sadrži škrob obično ima i dosta dijetetskih vlakana (*fiber*) koji su poželjni u zdravoj prehrani.

PROBAVA UGLJIKOHIDRATA

Probava škroba počinje već u ustima. Prožvakana hrana se miješa sa specifičnim enzimom, koji se luči u slini. Nakon nekog vremena, te uz pomoć ostalih encima iz probavnog trakta, kompleksni ugljikohidrati se raspadnu do osnovnih jednostavnih šećera, koji se absorbiraju kroz stijenke crijeva direktno u krvni sustav. U jetri se šećeri pretvore u krvni šećer (glukozu), a sintetizirani glikogen se deponira u jetri i u mišićima. Krvni sustav sadrži tek jednosatnu zalihu glukoze, a cijeli organizam može uskladištiti samo poludnevnu zalihu glikogena. Prema tome, tjelesne rezerve ugljikohidrata mogu biti iscrpljene u nepunih 24 sata ako je organizam bez hrane. Nakon toga tijelo počinje trošiti svoje vlastite rezerve masti. Kada organizam ima višak glukoze i sva skladišta glikogena su puna, onda jetra počinje pretvarati glukozu u mast, koja se deponira u adipoznom tkivu. Mast se nikad nemože pretvoriti natrag u šećer!

PREHRAMBENI SAVJETI

Smatra se da polovicu dnevnih kalorija treba primiti iz ugljikohidrata u hrani. Kanadska dnevna prehrana sadrži u prosjeku 200 do 400 grama ugljikohidrata, a liječnici tvrde da 100 grama na dan je minimum, koji može spriječiti razvitak kemijske neravnoteže, poznate kao ketoza. Uglavnom, sadašnje preporuke su da se jede manje masna i manje slatka jela, a potrebne kalorije da se podmire hranom koja ima škrobi.

Žitarice su svakako najvažniji dio uravnotežene prehrane. Osim pšeničnog kruha i peciva treba jesti i druge vrste koje sadrže raž, ječam, zob ili proso, pogotovo ako sadrži posije (*bran*) ili usitnjena neoguljena zrna. Celuloza (*fiber*) donosi sa sobom važne hranjive tvari kao vitamine i minerale, koji su nužno potrebni organizmu za pravilan razvoj. Osim toga celuloza sprječava rak debelog crijeva. Cerealije s mlijekom su preporučljiva zamjena za jaja sa slaninom i šunkom za doručak.Treba staviti u jelovnik i rižu, kašu, couscous, polentu, paštu i makarone. Na tržištu ima sve više gotovih proizvoda od žitarica koji su napravljeni od punog zrna i bez dodanih masnoća. Treba ih samo naći u trgovinama i promijeniti naše navike! Mahunarke su također vrijedne zbog svog sadržaja na škrobi, dobrim proteinima i dijetetskim vlaknima. Grah treba ostaviti nekoliko sati u vodi da nabubri prije kuhanja. Ako se voda nekoliko puta promijeni tokom stajanja, smanjuje se problem plinova u crijevima. Grah iz konzerve se ne mora kuhati! Voće i povrće nema toliko škrobi, ali zato ima šećera fruktoze, vitamina C, karotina (vitamin A), dijetetskih vlakana, raznih minerala i drugih hranjivih tvari. Voće se može jesti sirovo, sušeno i kuhano. Povrće se jede sirovo kad je svježije i ukusno, a inače ga treba kuhati na pari ili na "stir-fry" način. Umjesto krumpira pokušajte prirediti slatki krumpir, bundevu, yam, cassavu, mrkvu ili kukuruz.

Izvadak iz knjige: Dr. Victor Herbert, *Total Nutrition*. 1995. Priredio: Dr. Darko Desaty

Vijesti na engleskom News in English

by: S. L. Butković

President Tudjman invited to Moscow

ZAGREB (Croatia Weekly) - Croatian President Franjo Tudjman received an official invitation to visit Moscow on November 3. Dr. Tudjman will meet his Russian counterpart President Boris Yeltsin, in the Russian capital.

A political declaration will be signed during the meeting of the two presidents, and the signing of several bilateral agreements has also been planned. Speaking of the importance of Croatian-Russian relations, Foreign Minister Mate Granic pointed out that they are good and that their strengthening contributes to the stability of southeastern Europe.

Madeleine Albright - Tudjman meeting

ZAGREB (HINA) -The US Secretary of State Madeleine Albright visited Croatia and Bosnia-Herzegovina as part of her European tour which has lasted from August 29 to September 3.

Albright is also to visit Russia and Austria, the State Department said in a statement sent to Hina by the US Embassy in Zagreb.

During her visit to Zagreb, US Secretary met with President Franjo Tudjman, Foreign Minister Mate Granic, Zagreb Archbishop Josip Bozanic, as well as representatives of the Apel Center, delegates from opposition parties and a group of journalists.

After the meeting , which lasted over an hour rather than planned 45 minutes, Franjo Tudjman and Madeleine Albright

openly told reporters that they had differing views on the relationship between Croatia and Bosnia-Herzegovina and the resolution of the crisis in that country. They also had a difference of opinion on the level of democracy that had been attained in Croatia. At the same time, they both expressed their hope of maintaining successful cooperation between the United States and Croatia.

Pointing out that Bosnia-Herzegovina is the main obstacle to cooperation between Croatia and the US, Tudjman stressed that “the crisis in Bosnia-Herzegovina is the most complicated in the world at the present time” and that “it can only be dealt with by the strict implementation of the Washington and Dayton Accords.”

He said that the Serbs in Bosnia-Herzegovina have “their own Serbian republic, television station and newspapers, and representatives of that republic are welcome in world capitals like Vienna or Washington, while the Croats feel threatened in many ways in Bosnia-Herzegovina, and are not allowed to display national emblems even in the cantons, which was guaranteed to them by the Dayton Accords.

The president also warned of the “gradual revision of the Dayton agreement”, saying that this is unacceptable for both the Croats in Bosnia-Herzegovina and Croatia.

SUCCESSFUL ELECTIONS IN B / H

SARAJEVO (HINA) - This weekend’s general election in B/H, which was held without any incident, represent a great step forward for democracy, the international high representative Carlos Westendorp said on Sunday.

The circumstances under which the election was held were a dramatic improvement in relation to the election of two years ago, and demonstrate the maturity of B/H citizens, Westendorp told reporters in Sarajevo.

KOSOVO

PRISTINA - (HINA) - Serbian forces killed at least 1,221 Kosovo Albanians since January 14 this year, the Kosovo

Human Rights and Freedoms Watch said in report on Saturday.

Among the killed are 99 children, 131 women, and 191 people who were over 55 years of age. The number of the killed not yet identified is 325.

The Watch believes the number of the killed is much higher, as the fate of persons gone missing and the number of people buried in mass grave remains unknown. Since March this year, the Watch registered 900 missing Albanians, who are believed to be detained by Serbian forces.

WAR CRIMES TRIBUNAL

THE HAGUE (HINA) - The international war crimes tribunal in The Hague has called on the United Nations Security Council to introduce measures to secure Yugoslavia’s cooperation with the tribunal, since that country’s “reprehensible conduct” could no longer be tolerated.

The Federal Republic of Yugoslavia should immediately hand over three former officers of the Serb-led Yugoslav People’s Army accused of killing about 200 people from the Vukovar Hospital in eastern Croatia in late 1991, leading International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia officials said on Wednesday.

Those officers are Mile Mrksic, Veselin Sljivancanin and Miroslav Radic. The “persistent and continuing rejection of orders” to arrest the three was “but the most blatant example of the refusal of the FRY to co-operate with the International Tribunal”, ICTY president Judge Gabrielle Kirk McDonald said in her letter to the UN Security Council President dated September 9.

Croatian tie

ZAGREB (HINA) - The tie, worn by men around the world as a sign of good taste and personality is of Croatian origin.

The country of origin is behind its name in the Croatian language, kravata, as well as in the French, cravate.

VIJESTI IZ DOMOVINE (31.kolovoza - 12.rujna, 1998)

31. 8.98/ Zagreb: Predsjednik Tudjman službeno pozvan u Mosku 3. studenoga. ZAGREB; Opseg zločina koji se provode na Kosovu apsolutno je neprihvatljiv, ne može se opravdati nikakvom vojnom doktrinom i očito nije vojno već osvetnički motiviran, rekao je na konferenciji za novinare u Zagrebu američki izaslanik za pitanja ratnih zločina David John Scheffer. SARAJEVO, Američka državna tajnica Madeleine Albright koja se nalazi u posjetu BiH, odbacila je u ponedjeljak svaku mogućnost preinake Daytonskog sporazuma i zatražila njegovu punu provedbu. SARAJEVO: General-Pukovnik Stanko Sopta privremeno je uklonjen s dužnosti zapovjednika I. Gardijskog zbora Vojske Federacije BiH zbog brojnih primjedbi na njegovo ponašanje što ih je do sada izreklo zapovjedništvo stabilizacijskih snaga u BiH kao i zbog činjenice da su takvi postupci prijetili zabranom pokreta i obuke svih postrojbi iz sastava HVO-a.

1.9.98/SARAJEVO: Pregovori o statusu luke Ploče i prolasku kroz Neum između izaslanstva RH i BiH bit će nastavljen u srijedu i održat će se u Dubrovniku. SARAJEVO: Povjereništvo stručnjaka za medije (MEC), koje djeluje u sastavu misije Org. za europsku sigurnost i suradnju (OESS) u BiH ocijenilo je da su HRT i Radio Herceg-Bosne prekršili prije postignuti sporazum o načinu praćenja predizborne kampanje u BiH.

2/3.9.98/ZAGREB, Hrvatski predsjednik dr. Tudjman uručio je u srijedu u Zagrebu jedno od najviših hrvatskih odličja, Velered kralja Zvonimira s lenton i danicom bivšem američkom ministru obrane W. Perryju. BELI MANASTIR: Za boravka u Belom Manastiru u srijedu predsjednica Nacionalnog odbora za uspostavu povjerenja Vesna Škare-Ožbolt upoznala se s novom gradskom vlašću, a na radnom sastanku u Poglavarstvu razgovarala o rješavanju bjelomanastirskih teškoća. ZAGREB, OESS nezadovoljna radom stambenih komisija na područjima povratka, među kojima mnoge nisu učinkovite, a pojedine i nekorektne, rekao je u srijedu glasnogovornik misije OESS u RH Mark Thompson. Konferenciju za tisak počeo je podatkom da od 16. list. nadzor nad policijskim snagama u Podunavlju umjesto UN preuzima OESS i da prvi promatrači stižu već početkom ovog mjeseca. (voda će biti Irac Decklen Brogan)

3/4. 9.98/ BEČ, Američka državna tajnica Albright zatražila je u četvrtak od jug. predsjednika S. Miloševića da prekine represiju na Kosovu i “dokaže otvorenost i nužni angažman za sporazum” s kosovskim Albancima koji traže autonomiju. ZAGREB, RH i SAD imaju samo različite pristupe ali iste strategijske ciljeve provedbe mira i BiH i mjesta i uloge Hrvatske, rekao je ministar vanjskih poslova dr. Mate Granić....Granić je u svojoj izjavi nastojao bitno umanjiti nesuglasje glede posebnih veza Hrvatske i Hrvata u BiH te stupnja razvitka demokracije u Hrvatskoj koje su u nedjelju nakon međusobnih razgovora govoreći novinarima izrazili hrvatski

predsjednik dr. F. Tudjman i američka državna tajnica Madeleine Albright. ZAGREB: Hrvatski ministar vanjskih poslova dr. Mate Granić promovirao je u četvrtak treći naraštaj polaznika Diplomatske akademije Ministarstva vanjskih poslova RH. VUKOVAR, Vukovarsko Gradsko poglavarstvo na današnjoj je sjednici uputilo prijedlog državnoj komisiji za granice da se pri utvrđivanju državne granice sa SRJ zauzme stav po kojemu bi poznate vukovarske ade na Dunavu, sve do granice s općinom Lovas, a koje su unutar katastarskih granica grada Vukovara, ostale sastavnim dijelom državnog područja RH. SARAJEVO: Ured visokog predstavnika za provedbu Daytonskog sporazuma (OHR) opovrgao je danas tvrdnje što su se pojavile u dijelu hrvatskog tiska kako Carlos Westendorp traži da se uvedu drastične mjere nadzora granice između RH i BiH, koje uključuju i miniranje nezakonitih graničnih prijelaza preko kojih se prijumčari roba. LJUBLJANA, Slovensko ministarstvo vanjskih poslova upozorilo je Hrvatsku da događaj od utorka navečer, kada je došlo do susreta slovenske ribarice i hrv. policije u Piranskom zaljevu smatra incidentom za koje su se dvije države prilikom nedavnog susreta ministara vanjskih poslova dogovorile da ih izbjegavaju. SARAJEVO, Predstojeći izbori u BiH lako bi mogli dovesti do značajnih promjena, izjavio je voditelj misije OESS-a Robert Barry.

4.9.98/ ZAGREB, Predstojnik Ureda Predsjednika RH H. Šarinić primio je voditelja OESS-a u RH Tima Guldimana koji ga je izvijestio o pozitivnim ocjenama OESS-a glede ostvarenog napretka u procesu povratka prognanika i izbjeglica, te očekivanja da će se stvoriti pretpostavke za nastavak tog procesa.ZAGREB Sigurnost je i dalje važna u područjima povratka u Hrvatskoj, no sve veću težinu dobivaju egzistencijalna pitanja povratnika, kazale su u petak u Zagrebu agencije UN pozivajući donatore da osiguraju isplatu cjelokupne svote predviđene za 1998 god.

SARAJEVO,Prizivno izborno povjerenstvo OESS-a skinulo je u petak četiri člana HDZ-a BiH sa županijskih izbornih lista zbog pristranog izvještavanja Hrv. radio-televizije, te još 11 kandidata HDZ-a zbog korištenja vojske u predizbornoj kampanji i skidanja plakata drugim strankama.5.9./98 ZAGREB Po završetku subotnjeg sastanka Ministar Porges ocijenio je kako je do sada postignut visok stupanj suglasnosti oko pitanja luke Ploče i prolaska kroz Neum. ZAGREB, Direktor Hrv Radio TV I. Vrkić danas je s ogorčenjem reagirao na odluku OESS-a o skidanju kandidata HDZ-a s kandidacijskih lista za izbore u BiH.Vrkić tu odluku drži “tendencioznom, provo-kativnom i štetnom za opće stanje u BiH”.

6.9.98/ ZAGREB, U Predsjedničkim dvorima u nedjelju održan je zajednički sastanak državno-političkog vodstva RH na čelu s predsjednikom dr.F. Tudjmanom i izaslanstva političkog vodstva hrvatskog naroda iz BiH predvođeno Antom Jelavićem. predsjednikom HDZ-a BiH.

9.9.98/ WASHINGTON: Ugovor o zajmu Svjetske banke za projekt obnovu istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema vrijedan 40 milijuna USD potpisali su u utorak u sjedištu Svjetske Banke u Washingtonu hrv. veleposlanik u SAD Miomir Žužul, i direktorica za Hrvatsku i Albaniju Amtraud Hartmann.....Projekt uključuje obnovu, izgradnju i razminiranje sustava za kontrolu poplava i odvodnju vode u istočnoj Slavoniji, Baranji i zap. Srijemu na 155 tisuća hektara.ZAGREB, Slovensko odbijanje većine od 15 primjedbi hrv. strane u vezi s uredbom slovenske vlade, o preustorjstvu nuklearke Krško u slovensko javno poduzeće, hrvatski ministar gospodarstva Nenad Porges nazvao je lošim početkom koji ne pruža optimizam u daljnjim pregovorima dviju strana.

10.9.98/ LJUBLJANA, Izjave hrv. ministra gospodarstva N. Porgesa i predstavnika Hrv. elektroprivrede o tome kako je slovenska strana time što je odbila hrvatske prijedloge na jednostranu uredbu slovenske vlade o preoblikovanju nuklearke Krško povećala mogućnost da se taj spor riješi arbitražom ustanove za investicijske sporove u Washingtonu, u Sloveniji je u srijedu naišla na veliko zanimanje medija i Javnosti. SARAJEVO: Predstavnici bosansk0-hercegovačkih valasti potpisali su danas u Sarajevu sporazum kojim je data suglasnost za sklapanje međudržavnog ugovora između BiH i RH o korištenju luke Ploče.PODGORICA; Cma Gora neće priznati bilo kakav dogovor o

Prevlaci ako ga bude potpisao jug. premijer M. Bulatović, ili šef jug. diplomacije Živadin Jovanović, ocijenjeno je na sastanku predstavnika crnogorske vlasti i vladajuće koalicije “Da živimo bolje”, prenose u srijedu podgorički mediji. BRUXELLES: Eur. komisija može zemlje EU koje ne budu poštivale zabranu letenja za jug. zrakoplove u zemljama Unije tužiti Europskom sudu, doznaje se u srijedu iz krugova EU u Bruxellesu. PRIŠTINA: Tisuće obitelji (25.000 civila) u paničnom su bijegu napustile sjeverozapadno Kosovo u srijedu pred srpskim granatama, izjavio je glasnogovornik UNHCR-a F. del Mundo u Prištini.

11.9/98 SARAJEVO, Posebni američki izaslanik za Balkan R. gelbart izjavio je u petak navečer kako predsjednička kriza u USA neće dovesti u pitanje odlučnost Washingtona za cjelovitu provedbu Daytonskog sporazuma.PRIŠTINA, Srbijanske su snage u petak počele granatirati sela u općini Srbici na području Drenice, priopćio je lokalni odbor za ljudska prava u Srbici.

12.9/98 .RIJEKA, Skupština Talijanske unije u subotu je u Rijeci jednoglasno osudila uredbu Ministarstva uprave o uklanjanju ploče s natpisom na talijanskom jeziku s pročelja županijske zgrade u Pazinu.

Godine 1892 pjeva u Italiji, opet - ovaj puta na 400 godišnjici otkrića Amerike u operi “Cristoforo Colombo” Alberta Franchettija. Pozivaju ga natrag u Metropolitlan, gdje tumači Wagnera u “Tristan i Izolda”, kao i “Lohengrina” (na njemačkom) Wotana u “Walkiri”. Nakon uspješnog gostovanja u Metropolitanu odlazi na turneju po Americi.

Nažalost, u domovinu se Kašman nije mogao vratiti radi bijega pred vojskom. Car Franjo Josip nije htio popustiti i dati mu amnestiju, iako su ga mnogi molili da to učini. No, morao je popustiti kad je papa Pio X. zatražio pomilovanje za Kašmana, čijem fenomenalnom glasu se sam naprosto divio.

Godine 1908. Kašman je dobio blistavu kritiku nakon izvedbe Scarpije u Puccinijevoj operi “Tosca”. Giacomo Lauri Volpi naziva Kašmana:” *najplemenitijim umjetnikom, veličanstvenim i genijalnim pjevačem s glasom bogatim sugestivnim varijacijama, gosparom pozornice.*” Već prije su Kašmana smatrali najvećim baritonom svoga vremena. Njegova interpretacija je bila vrhunska, a svi su isticali njegov profinjeni ukus, umjetnički senzibilitet, vrhunsku muzikalnost, težnju prema istraživanjima značaja lika i povijesnih okolnosti u kojoj taj lik djeluje. Znao je i pjevao na sedam jezika, među njima i latinski.

Godine 1909. na poziv Odbora zagrebačkih gospoda za podizanje Strossmayerova spomenika došao je u Zagreb, nakon više od 30 godina progonstva. Svibnja 22. 24. i 26. iste godine nastupio je u scenskom oratoriju “Il Battista” skladatelja Don Gioconda Fina, koji se u Zagrebu izvodi pod imenom “Ivan Krstitelj”. Uspjeh je kod publike i kritičara bio više nego fenomenalan: ova uloga ie bila pisana baš

za njega, jer kako skladatelj kaže: taj “*suveren pjevanja i scene će svojim veličanstvenim glasom, plemenitošću i izvanrednom dramskom snagom biti idealni tumač toga . biblijskoga lika*”. Kritika je toga dana pisala: “ističući njegovu stasitu, impozantnu i snažnu pojavu, živu igru punu mladenačkog žara; zvučni, opsežni i jaki glas, koji svojom snagom prevladava i fortissimo najjačih glazbala; kraljevski korak, kraljevski pogled, kraljevske geste; otmjenost i plemenitštinu u predanju, sjajnu i savršenu dikciju; njegovu božansku umjetnost.”Te godine 1909. Košman polako počinje mijenjati svoj repertoar, počinje pjevati djela koja traže profinjenu umjetnost i istančanu dikciju. Krajem 1909. godine svojom izvedbom Orfeja skladatelja Monteverdija navodi kritičare na ocjenu da je “*tom genijalnom kreacijom nadkrililo sve svoje dosadašnje glasovite uloge.*”

Zatim ponovo nastupa u likovima koji su ga proslavili: u Don Carlosu, u operama “Prikazanju duše i tijela” Emilija de’ Cavalierija, “Služavki-gospodarici” Pegolesija, Mozartovoj “Bastien i Bastienne”, kao i Don Bartola iz Rossinijevog “Seviljskog brijača” i Donizettijevog Don Pasquala.

Godine 1916. dodijeljena mu je katedra u konzervatoriju u Milanu, a posljednji nastup na opernoj pozornici bio mu je 1921. godine u Rimu u operi “Le Astuzie Femminili” Domenica Cimarose.

Veliki hrvatski bariton, Josip Kašman umro je,kažu, od trovanja krvi god. 1925. No, sve do svoje smrti dolazio je u Mali Lošinj, pjevao u crkvi i tu i tamo davao koji koncert. Po njegovoj smrti, u Malome Lošinj u postavljeno mu je poprsje. Glas ovog velikana hrvatske operne pozornice, prvog Hrvata koji je nastupio u Metropolitenu, umjetniku neusporedive glasovne ljepote i snage, “kralju baritonskog belkanta” zabilježen u izdanju STARS OF LA SCALA 1890-1900, br. ploče TAM-326. (VK)

Po knjizi HRVATSKI OPERNI PJEVAČI. Marije Barbieri. Zagreb. 1996

SVJETIONIK

Rikard Nikolić

Daleko, na tamnom otoku se diže bijela i uspravna sablast svjetionika. Oko njega beskrajna pustoš oceana, visina nebesa i propast vidika. Kao uklet stražar orijaškog roda, za vedrijeh dana ko da nešto snijeva sa visokim čelom i s velikim okom, staklenim i praznim, što u suncu sijeja. Galebovi bijeli, te slobodne ptice, oblijeću ga stalno sa krikom veselja a rani ribari, žureć se pućini na nj gledaju blago ko u prijatelja. On, miran i svečan, kao straža stoji. Hladne su, bez daha, kamene mu grudi i oko mu nema ni jednog pogleda za veselje ptica i naklonost ljudi. A uzalud njega, kad oluja bjesni, vjetar kišom šiba i val pjenom prska: usred loma neba i navale mora sablast bijela strši, ukočena, drska. Al’ kad noć po svijetu crni skut svoj prostre

i smire se ptice i ljudi i vali, kao nekim čudom u kamenom divu srce jedno kuca i oko se pali. I dok sve, što živi, počinku se daje on, tek sada budan i svijestan, na straži lupom svoga srca opominje blago, plamom svoga oka po tminama traži. I ljudima, koji na lutanju svome k usudnim daljinama zasjede ne slute oštarih grebenova, mrkih kamivala, on otkriva bljeskom zamračene pute. Tako i za vedrih i olujnih noći, bezmjerno dubokih i očajno dugih, tu, na udaljenom otoku, ko uklet, nepomičan vjerno bdije za spas drugih.

Jedan od svjetionika Jadrana

HRVATSKA GLAZBA : Josip Kašman, operni pjevač

Kad govorimo o Hrvatskom Narodnom Kazalištu, bilo u Zagrebu, Rijeci, Splitu, ili Osijeku; o poznatim hrvatskim umjetnicima - opemim pjevačima, obično razmišljamo i govorimo o onima čija imena su nam ostala u sjećanju iz priča očeva,majci ili baka; sjećamo se onih koji su pjevali “u naše doba”, i ponosni smo na sve njih. Govorimo o Ruždjaku, ili Zrinki Kunc, ili Ruži Pospiš-Baldani, no zaboravljamo one koji su taj put zatrli; one koji su sanjali i djelovali među prvima u Hrvatskom Narodnom Kazalištu, o hrvatskoj glazbi i čijom zaslugom mi se danas dičimo ljepotom i profinjenošću hrvatske glazbe. Zato Vas danas odvodimo u dalju prošlost, u doba Ivana Zajca i njegovog štićenika, slavnog hrvatskog opernog pjevača, koji je svojom ljubavlju prema hrvatskoj glazbi i domovini pronio glas hrvatstva po svijetu. Gosp. Josip Kašman je pjevao po cijelome svijetu - od Milana preko Metropolitena do Petrograda. God. 1890 pjevao je u Petrogradu u “Faustu” i ruske novine su tada pisale o njemu i njegovom talentu: *“Snaga i čarobna ljepota glasa hrvatskoga baritona, savršena intonacija, pravi dramski talent”*. No, počnimo na početku: veliko hrvatski bariton Josip Kašman (1850. - 1925.) rođen je u Malom Lošnju pod imenom Guiseppe Kaschman (roditelji su se doselili iz Austrije). Iako su mu bile namjenjene pravne nauke, ljubav prema glazbi je nadvadala, i u Udinama je završio pjevačku školu. God. 1869. se pridružio pjevačkoj družini u Andrazzinu, te s njom došao u Zagreb. Tada je svoje njemačko ime i prezime pohrvatio i prozvao se Josipom Kašmanom. Iako ga se u svim inozemnim enciklopedijama navodi kao talijanskog baritona, on se je uvijek osjećao Hrvatom, smatrao hrvatskim pjevačem, i bio ponosan na svoju domovinu. God. 1909. otpjevao je u stanci izvedbe oratorija “Ivan Krstitelj” (Gioconda Fina) Zajčeve pjesme “Domovini i Ljubavi” te “Noć je tiha” i u buri pljeska razdragane publike uzviknuo:”Živila moja mila domovina Hrvatska!” Isto tako postoji jedno pismo koje je on pisao nakon 30 godina izbjivanja iz Hrvatske na savršenom hrvatskom jeziku, a koje je sačuvano u Zavodu za povijest hrvatske književnosti.

Mnogo bi se moglo reći o Kašmanu kao pjevaču: prvi veliki dan u njegovoj karijeri bila je praizvedba Zajčeva “Mislava”, gdje je naslovnu ulogu Zajc povjerio Kašmanu. Zajc je već tada shvatio da ima pred sobom velikog baritona, no isto tako koji puta povjerio mu je i ulogu basa (“Trubadur” 1871. god.) Iste godine Zajc je povjerio ulogu grofa Lune u istoj operi Kašmanu i kritike su bile više nego pohvalne:” *G. Kašman ima zdrav i krepak bariton, kojemu je prekrasan timbre i prilična gibkost. Dade li se gosp. Kašman samo još na daljnje i ozbiljnije studije uslied kojih će upoznati, da se pravi umjetnik nikad neće mašiti pretjeranih sredstava, samo da nekoliko ruka u parteru na pljeskanje sklone, onda ga, po mladosti njegovoj sudeć, čeka jošte liepa budućnost.*” Kašman je poslušao savjet i razvijao se kako se i očekivalo.

Josip Kašman kao Jago u “Otellu”

God. 1873 Zajc mu je opet povjerio basovsku ulogu u “Faustu” i kritika je bila loša. Kašman se pobunio, čak je bio i sudski proces, i na njegovo traženje da mu se povisi plaća, odgovoreno je negativno. Radi svega toga, Kašman je otišao u Graz, no ni tamo nije sve išlo kako treba - prva opera je završila sa par zvižduka. Kažu da su to zviždali hrvatski studenti radi odlaska hrvatskog umjetnika u Graz - sve je moguće, no Kašman se je vratio u Zagreb. Nažalost, već onda je bio razočaran. Po povratku pjevao je u mnogo postavljenih opera u Hrvatskom Narodnom Kazalištu - Obrena u “Ljubav i

zloba”, Figara u “Seviljskom brijaču”, kneza Otokara u Weberovu “Strijelcu vilenjaku” itd. Tada je “Vijenac” pisao” o Kašmanovu glasu *“koji se razlijegao u starome kazalištu kao nijedan prije ni poslije njega.*”Godine 1875. otpjevao je svoju posljednju ulogu u Zagrebu: Don Salustija de Bazana u operi “Ruy Blas” talijanskoga skladatelja Filippa Marchetija i - otišao u Italiju. Razne svjetske enciklopedija smatraju da je tek tada u ulozi Alfonsa u Donizettijeovj “Favoritkinji” doživio svoj debut, a zaboravljaju da je napustio Hrvatsku nakon što je nastupio u novo-ustpostavljenoj operi 268 puta. Od dolaska u Italiju Kašman je svoje umijeće izbrusio do savršenstva, i nizao uspjeh za uspjehom. Nakon Torina, pjevao je u Veneciji, Rimu u raznim ulogama - od Don Carlosa do Barnabe u “Giocondi” Ponchiellija. God. 1878 vraća se u Hrvatsku, jer je bio mobiliziran kao vojnik Dalmatinsko-cesarske-kraljevske 22. pješačke pukovnije, no pomoću prijatelja bježi natrag u Italiju. Prijatelji su smatrali da je njegov glas vredniji od svega. God. 1898 Kašman prvi puta nastupa u milanskoj Scali u Verdijevu “Don Carlosu” s triumfalnim uspjehom. Odlazi za Španiju, u Bilbao, Madrid, Barcelonu, i Lisabon, gdje tumači ulogu Hamleta. God. 1833 otvoren je njujorški Metropolitan. U skupini sjajnih pjevača pozvan je i “kralj baritona” (kako su ga tada zvali) Josip Kašman. 23. listopada iste godine pjeva ulogu u “Faustu”, i nastavlja u “Trubaduru”, “Hugenoti”, “Puritancima” od Belinija, u ulomcinma “Aide” . 1884. god. vraća se u Evropu, nastupa u Napulju i Madridu, i onda odlazi u Južnu Ameriku u Teatro Colon u Buenos Airesu. Radi finoće glasa počinje se zanimati Wagnerovim likovima i godine 1992. pjeva Amfortasa u “Parsifalu”, Wolframa iz “Tanhausera”. Portugalski kralj, upravo oduševljen izvedbom Wolframa, dodjeljuje visoko portugalsko odlikovanje Kašmanu, - odlikovanje koje se rijetko dodjeljuje imjetnicima. Već tada počinje pjevati Jaga iz Verdijevog “Otela” i jedan je od najboljih tumača tog lika svog vremena. Odlazi u Petrograd i oduševljava publiku svojim “Faustom” i “Otelom”.

Secretary of State Madelaine K. Albright

Bijeljina, Bosnia, Aug. 30,1998, as released by the Office of the Spokesman, U.S. State Department

SECRETARY ALBRIGHT: Good afternoon and thank you for joining us. I am very happy to be in Bijeljina for the first time. We just visited an electrical station that is being rehabilitated with the help from the U.S. Agency for International Development. It's part of an effort to provide the people of this area with reliable electrical power and with clean drinking water. By the end of this year we will have provided about a hundred million dollars or about a third of our reconstruction budget in Bosnia to the Republic of Srpska. We are using this money to fix bridges and roads, to fix up schools and clinics and to provide loans for businesses. **We have been able to do this because the government the people of the Republic of Srpska elected have made a real commitment to implement Dayton. They know that Dayton means jobs,construction and a normal life. In other words, Dayton pays. I speak to you as a representative of a country with historic ties to the Serb people and as someone who has strong personal ties too. My father was the Czechoslovakian ambassador to Yugoslavia and I spent some of the happiest days of my childhood in Belgrade and actually used to speak Serbian. My brother was born in Belgrade. I hope with all my heart that the progress we have made together can mark a return to the partnership our people have long enjoyed.** Of course, only the people of cities like Bijeljina can decide whether this progress will continue, and that's why next month's elections are so important. The election will be a chance for people here to tell us what kind of acountry Bosnia should be, not the other way around. At the same time,we can point out that the election offers a clear consequential choice.The voters can help decide whether this will be a country that prospers from trade or that stagnates in isolation. A country where

people can live and work where they choose or where people are confined by lines of division. A country where criminals pay for their crimes or where honest people are murdered for investigating them. Whatever the outcome of the vote, we will provide assistance only to those communities that help implement Dayton -- by welcoming refugees, by making joint institutions work, by upholding justice and the rule of law. We expect that the commitments the present government has made in all of these areas will be met in full and we will continue to work with people of good will here and in all of Bosnia to ensure that they are followed. QUESTION: During your statement you mentioned criminals that are not paying for their deeds or are still not "arrested." Can you say something more about this topic and if the identifying of the election campaign with the United States is helpful? SECRETARY ALBRIGHT: On the first part of the question, I have to say as I have said many times that the statute of limitations on the war criminals, there is no statute of limitations and that their time will come. As you know there is a process that goes on that people have been picked up on a fairly regular basis and the Hague tribunal is functioning well and will continue to do so. I believe that identification with the implementation of the Dayton process is what is good and that there are concrete results of identifying with Dayton and we just saw this electric power station where we were told that over a hundred thousand houses were now able to have electric power. A number of thousands I guess have potable water. That is the kind of thing that people are looking for when they are looking for people to run their government -- those who can produce. And those who identify themselves with Dayton can produce. QUESTION: Can you elaborate a little more on the efforts of the U.S. Government on the resolution in the problem in Kosovo.

SECRETARY ALBRIGHT: Yes, well first of all I think that the United States has made it very clear that violence must stop in Kosovo because the fighting only breeds more fighting and there can only be, we believe, a diplomatic solution to the problems of Kosovo. The United States is nursing a policy that has three elements to it. The first is diplomatic, and as you know Ambassador Chris Hill has been working very hard between the two parties. He is going to be intensifying his shuttle activities this week and will be in Washington to report to me on Thursday or he will be talking to me on Thursday and if necessary he will come to Washington. He has been working very hard to bring the Kosovar Albanian group together and will continue to work on those negotiations. The second element to our approach is a humanitarian one, we are all very concerned about the refugees and those who are suffering. Assistant Secretary Julia Taft has just been in the region. She is back in Washington and she is going to be also coordinating the international effort to try to get additional humanitarian assistance into the region. We expect to be able to give another twenty million dollars in U.S. humanitarian assistance, bringing the total up to about thirty million. Also, there will be additional senior U.S. involvement in the humanitarian field. Assistant Secretary Shattuck, Senator Dole, Ambassador Scheffer are ready to come in and take a greater part if the officials of FRY will let them in. Finally, there is the potential use of force as has been clear from the very beginning, the NATO planning continues and there is beginning to be the identification of forces available and I will meeting with General Wes Clark in Sarajevo tomorrow. We are very aware that winter is coming and so our efforts are intensifying and we are talking with our various allies and thinking that it is essential for these three aspects of our policy to work together increasingly and sensibly. QUESTION: (Inaudible.) SECRETARY ALBRIGHT: First of all, I

think it is important for people to understand that Kosovo and Bosnia, while in the same region, are quite different in terms of the problems and the issues involved. I won't go into a long history lesson here. We are very involved as I have mentioned in trying to deal with the Kosovo issue and believe that it needs to be solved diplomatically not militarily. I believe that it would be a tragedy if it took that long to try to get a resolution to the problem. We are working on it, as I said, very intensively and will continue to do so because the tragedy of watching the people who have been expelled from their homes and the various killings I think is something that neither the United States nor our European allies can tolerate much longer.

QUESTION: What will be the points of talks between yourself, Madame Secretary and Premier Dodik and President Plavsic? Will there be any talk about Brcko and whether is Roberts Owen planning to bring the decision about Brcko by the end of the year?

SECRETARY ALBRIGHT: Well I am sure that we will talk about Brcko because we always do and it is obviously a point of great importance and I do hope that Roberts Owen will be able to have some solution by the end of the year.

QUESTION: Even if places in the Republic of Srpska or in Bosnia continue to make progress and the team that supports the Dayton remains in power, to what extent can success and progress be expected if people like Izetbegovic or Tudjman in Croatia remain in power?

SECRETARY ALBRIGHT: I think that those of us that some time ago had a generally optimistic attitude about Bosnia are being proven right. And I believe that as one part of the region makes progress it encourages the other part to do so and that as those areas where there is reconstruction in the ability of people to live together that that provides a good example to another area. I continue to be optimistic about the goal that we have of self-sustaining peace here where the various elements of the region will be able to work together. I guess as a general statement that I would make about Kosovo or about Bosnia in the question that you just asked me is that things don't happen quite as fast as people would like them to. They don't happen on schedule or by various deadlines, but they do happen

Strana 8

and I think that as we look at the very complex world in which we are living today we have to assess that various elements always have to fall into place in just the right mix. Often your problem is

Madeline Albright

like a Rubik's cube that you get one piece into place and the other one falls out. But interestingly enough, there is progress and it's only when there is a sense that you have to do it by X date that you have a sense that it's not working. But it is. I am very encouraged by the progress made here and on a lot of other issues that we're working on but they don't happen over night. They happen as a result of very hard work and determined people.

QUESTION: May I ask Madame Secretary about Kosovo again? If the victory of the ethnic Albanians who want their independence means some sort of diminution for multi ethnic Bosnia?

SECRETARY ALBRIGHT: First of all, I think you know that we have been saying that what we are looking for is an enhanced version of autonomy in Kosovo because we think that that would be the most positive as far as this region in concerned. Where the motto we are trying to live up to is that people of various ethnic backgrounds can live together in a variety of political and political structures that allow them to express themselves in some areas without necessarily having their own flag and airline and currency. I would actually prefer to look at this in the opposite direction, which is that the positive developments in Bosnia would influence what are the possibilities in Kosovo. Where the fact that people who were fighting each other four years ago, three years ago are now capable of developing common institutions and trying to again live together in villages and areas where there were brutal activities before.

ZEMLICA NAŠA

Grdo si trda, škrti, ti jedna zemlica gola, vuska i gladna.
Z leta vu leto neseš nam gosta
vu naše hiže: brigu i posta;
žule nam jedeš, piješ nam pota,
v ruke nam devaš bogečkoga bota.

Je li smo temu sami baš krivi
da su nam dani kmični, tak sivi,
il je prokletstvo hudo nad nami
kaj nam nesreću vu hiže mami,
ali je tebi nekaj ni z volom,
pak nas kaštigaš z mukom i z bolom?

Prekdost smo grešni, a kak i ne bi.
Največkrat jesmo zgrešili tebi.
Ali če tebe negdo preklene
to je da z dela malo odehne,
ar i bogečka i trda samo
itak si naša, mi te ne damo!

Znamo, če rukah škrtih ti jesi,
za nas za svoje brez srca nesi.
Više da imaš, več bi nam dala,
gda nas vre ne bu, budeš ostala,
prek tebe bu se i za nas znalo
gda od nas nikaj ne bu ostalo.

Dela nam zato naša otpušči,
grehe oprosti, jošče privušči
trdi da bumo kako Božja vola,
kak gruda tvoja barem na pola,
da bumo navek na tebi svoji,
če ne, da mrtvi budemo tvoji -
Amen.

Nikola Pavić

Slika iz zagorskog sela

nije prioritet, svi stalno pričaju o svojim osobnim problemima, savjete dijele, katkada i traže, točno tamo u gužvi pred šalterom. Možda do zime linija diskrecije ne će više biti samo za mene. Izumiru šverceri deviza, po koji očajnik se šulja oko banke ili pijaca. Pitam jednoga zašto ne otvori mjenjačnicu. Spremno odgovara da u mjenjačnici moraš primati sve, a on se bavi samo stabilnom valutom: DM, USA S i Kn. (Usput rečeno, za kanadski dolar ne će ni čuti ,već godinama).

Još o bankama! Nisam sposobna shvatiti značenje čeka, tamo. Znam da iznos na tekućem računu određuje broj čekova koji se izdaju. S druge strane trgovine nude robu "na tri čeka", čitaj "na tri rate"; znači ipak neka vrsta kredita od banke, ako su voljni izdati čekove na budući prihod. Ne znam sasvim točno niti što je trajni nalog, iako sam do tog izraza došla zahtjevajući uporno nešto slično na "preauthorized payment". Djelatnici banke s kojom sam se o tom natezala mogli bi i sveci pozavidjeti na strpljivosti; ljubezna i kompetentna nastojala je pogoditi što ja zapravo hoću.

Tri zime smo proveli u Požegi, ali još se nismo uklopili u redoviti život. Bavili smo se svojim povratničkim poslovima. To nisu jednostavne svakodnevnne stvari; nahodala sam se po svim mogućim uredima i ustanovama da bih sredila sve formalnosti. Katkada je zapelo, većinom je prošlo glatko. Neke stvari su još uvijek na čekanju. Veliki je posao renovirati staru kuću; nema majstora i zanata kojega nismo trebali. Od početka do kraja ne bi opstali bez pomoći i savjeta od susjeda i prijatelja, starih i novih. Pitam se što bih bila radila da oni a.) ne postoje i b.) da ih ja nisam pitala za savjet. Lako je moguće da bih se razočarana i ozlojedjena vratila u Kanadu.

Svi me pitaju kako je živjeti u Požegi, nakon Canade. Imamo li društvo, nije li dosadno, kakvo imamo grijanje, da li je WC u kući ili moramo trčati preko dvorišta. Imamo sve što trebamo, požeški zet sjedi kao ukopan uz Internet kao i u Canadi. Iako je mojih ljudi malo, frekvencija slučajnih susreta je visoka, kao što u malom mjestu i mora biti. Interakcija sa širim brojem ljudi je stalna, zahvaljući njima, ne nama. Primjera za to ima bezbroj, bilo bi zgodno neke prepričati. Želim i volim biti dio te non-stop komunikacije, nije mi dosadno.

Moj povratnički dojam je pozitivan, baziran i na činjenicama i na osjećajima.

Bianca Benković

Detalj iz Požege

ZAMOLBA ZA SPONSORSTVO ZA IZDAVANJE KNJIGE "HRVATSKE DOMOLJUBNE KORAČNICE"

ČASNIČKI KLUB 242 osnovan je 1992. godine od preživjelih pitomaca i časnika časničke škole Hrvatskih oružanih snaga u Zagrebu i nosi ime po adresi naše vojarne iz Ilice 242.

1992. godine proslavili smo 50-tu obljetnicu osnutka škole. Došli smo iz cijele Hrvatske i inozemstva. Od 719 časnika i pitomaca preživjelo nas je 196. Svi ostali nestali su, poubijani su na križnim putovima, na stratištima i u logorima. Ovo nas, još malo živih, svjedoci smo tog pogubnog vremena i velikih patnji hrvatske vojske nakon završetka Drugoga Svjetskoga rata.

U poodmaklim smo godinama i nalazimo se u predvečerju života, ali smo još uvijek aktivni. Sastajemo se i družimo u našem klubu. Često putujemo i obilazimo grobišta i stratišta u kojima sigurno počivaju naše kolege i velik broj pripadnika Oružanih snaga hrvatske vojske. Polazemo vijence i palimo svijeće za sve one kojih odavno više nema. Tijekom Domovinskog rata posjećivali smo i sada posjećujemo postrojbe naše Hrvatske vojske i postrojbe HVO. Stekli smo mnogo prijatelja među vojnicima i časnicima. Naše posjete tim postrojbama uvijek su bile osobit doživljaj. Naši mladi vojnici i časnici oduševljavali su se našim spontanim domoljubnim pjesmama koje još nosimo u našim srcima. Mnoge od tih pjesama nikada nisu čuli. Tražili su od nas te pjesme, poglavito domoljubne koračnice da ih napišemo i da im pošaljemo, ali zapisanih je jako malo ili ih gotovo nema. Tako je nastala ideja da to ostvarimo.

U programu rada našeg Kluba za 1998. god. odlučili smo napisati i izdati knjigu (note s ilustracijama) s naslovom:

HRVATSKE DOMOLJUBNE KORAČNICE

Knjiga će sadržavati više od stotinu domoljubnih koračnica nastalih u prošlom i u ovom stoljeću, te najbolje domoljubne koračnice i svečane pjesme nastale u Domovinskom ratu. Lijepo Vas molimo da postanete sufinancijer ove knjige. Uplata se prima na žiro račun ČASNIČKI KLUB 242 ZAGREB, broj 30106-678-83952, sa naznakom za knjigu "HRVATSKE DOMOLJUBNE KORAČNICE". Sve sponzore ćemo istaknuti u knjizi kao sufinancijere i zahvaliti se na svečanom predstavljanju knjige.

Unaprijed se zahvaljujemo uz srdačan pozdrav,

Predsjednik Kluba: Stanko Lončar

Urednik knjige: Karlo Brzica

Priredio: Antun Asić

Poruka urednice: U uredništvu posjedujemo listu sa svim koračnicama koje će biti uvrštene u ovu zanimljivu knjigu. Zatražite li, poslati ćemo Vam kopiju pisma, i imena svih koračnica. Molimo Vas, odazovite se ovom pozivu.

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

POVRATAK U POŽEGU

Prije nekog vremena upitala me urednica "Iskre" mogu li napisati nekoliko riječi o Požegi. Teško je odbiti urednicu; iako je pitanje postavljeno na umiljati način, jasno se razabire da "ne" nije pravi odgovor. Ipak - nakon odgovarajućeg zavlačenja - odlučim da odbijem. Imam dva valjana razloga: 1.) - Kao rođena Požežanka često i rado pričam o svom gradu, o svom školovanju, o brojnim posjetima i - konačno- o povratku. Kao - imam previše toga za reći. 2.) - Iako sam još uvijek rječita, nisam više pismena. Nemam stila, ne znam organizirati materijal, ne znam niti slijediti promjene u hrvatskom jeziku. Previše je pisaca i literata poteklo iz Požege, od davnine do danas, pa je nezgodno kvariti Požegi reputaciju! Nakon svega, nisam odbila, pristala sam, tko zna zašto.

Tko želi konkretne podatke o Požegi može sve naći na Inter-netu. Ima dosta zanimljivosti, dobrih slika, informacija o povi-jesti, gospodarstvu i kulturnom životu - pogledajte www.hr. i na karti Hrvatske označite Požegu.

Kad sam ja bila mala, Požega je imala oko sedam tisuća stan-ovnika; danas ima oko 28000. Od onih mojih davnih sedam tisuća, većina je pomrla, veliki broj se odselio u druga mjesta u Hrvatskoj ili se raspršio po svijetu. U Zagrebu "nas" vjerojatno ima više nego na starom mjestu. Znam da u Zagrebu postoji društvo Požežana, ali još nisam poduzela korake da se učlanim. Godinama moj muž (rođeni Zagrepčanin, pomalo brundavi požeški zet) prebrojava moje požeške prijatelje i poznanike i pita se otkuda oni naviru u tako velikim brojevima iz tako malog mjesta. (To bi bila tema za demostatističara, iako već sada razvi-jam teorije). Hoću reći da je od mojih originalnih veza malo njih ostalo. Usprkos tomu, kad idem u Požegu idem KUĆI.

Moja rodna kuća je još uvijek tamo, zasigurno starija od de-vedeset godina, ne znam točno. Susjedstvo se djelomično promi-jenilo, ali to je još uvijek ono isto staro susjedstvo. Starosjedioci me poznaju i primaju, njihova djeca ili unučad su čuli tko sam i kuda spadam; ni oni za mene novi, nisu baš tako novi, nego sta-bilni ukorjenjeni stanovnici. Svaki čas me netko po imenu viče; divim se oštrom vidu i dobrom pamćenju, a zaboravljam da sam prepoznatljiva po kapiji iz koje izlazim. Ipak, nekad me netko prepozna i na javnom mjestu, recimo na "pijacu" (to je tržnica, ne "plac" kao u Zagrebu, ne "piazza" kao u Veneciji, nego "pijac" - muškoga roda) ili na nekom drugom javnom mjestu. Uklapam se u igru, prepoznajem ljude po mjestu kuda spadaju, po prozoru iz kojega vire. To uklapanje, to nisu više samo moji kolege i kole-gice iz škole, to nije više probrojavanje tko je još živ, a tko nije. To je neki oblik pripadanja, ne samo prepoznavanja.

Mnogo se priča o problemima povratnika. Iako sam u Hrvat-sku dolazila često - u intervalu od preko dvadeset godina - nikada nisam dolazila kao turist. Svaki put je bilo posla: smještavanje staraca u bolnice i rehabilitacije, traženje i nalaženje kućnih pomoćnica i njegovateljica. i konačno sprovodi i ostavinske rasprave, prodavanja i kupovanja. Vodila sam svoje poslove, bila sam upućena. Ipak povratak je nešto sasvim drugo. Proveli smo Ćivot idealizirajući svoju prošlost, svoju mladost, svoju domov-inu. Ganuti smo do suza kad posjetimo neko nepromijenjeno mjesto, ili kad nas prepozna netko tko ne bi trebao. Mi očekujemo da nas se voli, kao što mi volimo njih, ljude, zavičaj, domovinu. Nismo pripralni na ono što dolazi: novi običaji, drugi propisi,

frontalni sudar s birokracijom koju mi ne razumijemo. Naša prtljaga su visoka očekivanja i zahtjevi, koje oni ne razumiju. U istom dahu, dva puta sam rekla "ne razumiju". To nije pogreška u stilu, to je činjenica. Lako moguće najvažnija činjenica za povratnika individualno; trebala bi biti primarna za sve one koji se time bave profesionalno, od ambasada i konsulata preko povratničkih organizacija pa sve do lokalnih institucija i ureda. Kako je nemoguće educirati cijelo stanovništvo Hrvatske, moramo se ograničiti na upute i pomoć za same povratnike. Prije više od dvadeset godina sam shvatila da ne mogu obaviti svoje poslove efikasno, bez suradnje svagdje prisutnih birokrata. Iako je onda bilo još teže, osnovni princip je ostao isti i danas: Molim, tražim, zahtjevam uputu što da radim na licu mjesta, u uredu, od malog ili velikog predstavnika birokracije, jer - nakon trideset godina izvan zemlje - ne znam. Problem je u tome da imamo ponos,da smo se - preko prepričavanja i općenite tiskovine - in-formirali, da smo razvili ideju da znamo bolje. Nije baš lako za kozmopolitu, koji je uspio u svijetu, pun iskustva i novaca "to expose his or her ignorance", ali to radi - dobro i efikasno.

KATEDRALA SV. TEREZIJE U POŽEGI

Neke stvari su zaista sasvim drugačije, na primjer bankarstvo. Požeška banka napravila je nešto za mene osobno: liniju diskre-cije. To je ravna žuta crta, podaleko od šaltera, tek na njoj bi se trebao formirati "rep". Ja i samo ja držim se te linije. I to ne rop-ski; nastojim i druge odgojiti da prihvate ideju. Kočoperni penzi-oner kaže da je mislio da je to neki novi "indoor" sport; baka u crnoj marami poštuje potrebu za "privacy", ali samo za djelatnike. a oni jesu iza stakla, pa mogu raditi u miru. Izgleda da "privacy"

MARIJAN PETROVIĆ: MOJOJ PLAĆI OD 7000 KUNA NA ZAPADU BI SE SMIJALI

Najbogatiji ministar! Tako su novinari opisali ministra povratka i useljeništva Marijana Petrovića proučivši izvještaje o prihodima članova Vlade, koji su objavljeni ovoga ljeta. Ovo "najbogatiji" spomenutog ministra vjerojatno nije previše iznenadilo, jer je već gotovo navikao na slične tituliranje svakoga našeg povratnika.

- *Kako komentirate budući zakon koji će određivati vaša primanja i nužnost izlaganja imovinskog stanja?*

- Kao što ste vidjeli iz izjava članova Vlade ministara, dio njih će novim načinom određivanja plaća, a bile su predložene 20.000 kuna za ministre, biti oštećeni. Oni, naime, danas više zarađuju članstvom u upravnim nadzornim odborima nekih poduzeća. Kod mene to nije slučaj. U odboru sam u Ini i Astri, ali u tim se odborima ne dobivaju nikakve naknade, pa ih prema tomu ne dobivam ni ja. Govorimo li općenito o plaćama, kod nas još vlada običaj da se mnogo govori o jednakosti. Mislim da nikad plaće neće biti takve da će njima biti svi zadovoljni - onaj tko ih prima ili onaj tko gleda sa strane. Plaću koju danas imam, a ona je trenutačno 7000 kuna, kad idem negdje na Zapad ne smijem ni spomenuti. Strancu bi ona bila smiješna. Istodobno, imam mnogo razumijevanje za to da u nas netko tko zarađuje ili ima mirovinu 600 ili 1000 kuna smatra da je tih 7000 kuna jako, jako puno. Nisam došao u Hrvatsku na mjesto ministra da bih se obogatio. Došao sam da pomognem. No, isto je tako istina da mi je velika čast biti hrvatskim ministrom. Izradu spomenutog zakona o plaćama smatram dobrom odlukom. No, kad sljedeći put Vlada ili Sabor budu objavljivali imovinu i plaće, nadam se da će to odraditi na drukčiji način. Ovaj su put van otišle neke potpuno privatne informacije. Osim ustanova koje su za to ovlaštene, nikoga se ne tiče koliko novca ima netko na kojoj banci. Zbog toga se mogu doživjeti neugodnosti. Izjave se predaju Vladi, neka ih Vlada pregleda, neka podaci budu otvoreni za svakog mjerodavnog da ih pregleda ako to želi.

- *Svoju ste imovinu uglavnom zaradili radom u inozemstvu. Što ste priskrbili nakon povratka u Hrvatsku?*

- Nakon povratka dosta sam novca prebacio i deponirao u hrvatskim bankama, pa sam time nešto i zaradio. Automobile i velik dio namještaja dovezao sam iz Kanade. Kad sam došao u Hrvatsku 1993. kupio sam tvornicu "Zlata" u Novoj Gradiški. Tvornicu sam početkom 1995. prodao i nisam nista zaradio, bio sam sretan sto sam uglavnom vratio uloženi novac. Obavljanjem sadašnje dužnosti, a vjerujem da je tako svakom ministru, ne ostaje mi mnogo slobodnog vremena. Želite li taj posao odradivati pošteno i dobro. ostaje vam vrlo malo vremena da bi se mogli baviti nečim drugim. obavljati neku privrednu djelatnost, a da posao ovdje ne bi trpio.

- *Kako komentirate rasprave o opravdanosti zastupnika hrvatske dijasporu u Saboru?*

- Hrvatsko iseljeništvo je u posebnom položaju spram drugih. Ne može se uspoređivati, primjerice s Njemačkom i njenim iseljeništvom. I Njemačka ima klubove za svoje građane po svijetu, ali Nijemci se brzo asimiliraju u društvima i državama gdje žive. Kod nas nije takav slučaj. I treća i četvrta generacija s ponosom i zadovoljstvom ističu svoje hrvatstvo. Ako su pripadnici hrvatskog naroda. hrvatski državljani, onda imaju pravo na svoje mjesto u Saboru. Najbolji primjer smo pružili za vrijeme Domovinskog rata. Ne želim da se to ikad zaboravi. Cijelo se iseljeništvo tada aktiviralo i zaista pomagalo. Želim to malo povezati i s poslom koji obavljam. Trenutačno se ne vraća

onaj broj ljudi koji očekujemo. Ali sigurno je da će taj proces dugo trajati i da će, što se tiče povratka naših ljudi iz inozemstva, biti sve bolji. Mislim da zbog ovog što Hrvati u svijetu i dan - danas čine za Hrvatsku, zbog povezanosti, zaslužili su imati svoje predstavnike u Hrvatskom državnom saboru. Hrvati iseljenici u golemom su postotku otišli prisiljeni političkim okolnostima, a danas se uključuju u obnovu domovine.

- *Nadate se bržem povratku naših iseljenika. No, oni koji se pokušavaju vratiti često odlaze nezadovoljni. Koji su, po vama, najčešći problemi s kojima se ovdje susreću?*

- To je birokratiziranje. Evo primjera. Jedan je naš čovjek, koji ima više od milijun kuna, želio te kune uložiti u pogon za flaširanje pitke vode. Prije više od godine dana zatražio je dozvolu da na određenom zemljištu sagradi taj pogon. Više od godinu dana čekao je na negativan odgovor. Evo još jednog primjera. Automobil kojim se služim u Ministarstvu već je dva i pol mjeseca na popravku. Ne govorim, dakle, samo o povratnicima. Govorim općenito za Hrvatsku. Ne smije se nešto posebno raditi za povratnike. Ako je za vas dobro, onda će biti dobro i za onoga koji dolazi u Hrvatsku. Glavni nam je, dakle, problem, sporost rješavanja. Pogledajte banke. Koliko dugo treba čekati, osobito ako je malo veći iznos, da samo dobijete odgovor, pozitivan ili negativan? Dobar dio tzv. poslovnih ljudi uopće ne odgovara na dopise. Isto je tako kad nekoga zovete telefonom. Kako je moguće da nekoga službeno zovete i po pet puta, a da se ne odaziva, ne odgovara na poziv? Primjer birokracije je i kad vam oko nekog pitanja donesu osam kopija na potpis. Tada ih samo pitam - recite mi kud ide osam kopija? To je naprosto nepotrebno. Jasno je da ako je netko cijeli život radio tako, njemu je teško i shvatiti da se može drukčije, jednostavnije. No. ima i mnogo pozitivnih primjera. Jedan od posljednjih je da naši ljudi iz Australije na Korčuli otvaraju tvornicu. Korčula je dala besplatno zemljište, građevna dozvola i svi papiri brzo su riješeni. Dobar je primjer i Importanne centar te ulaganje gospodina Zovka, ulaganja gospodina Maglice na Zlarinu, gospodina Pavičića u pilanu i stanove.

- *Je li istinita primjedba da se u Hrvatsku ozbiljnije vraćaju samo umirovljenici?*

- Postoji krivo mišljenje o iseljeništvu kao o ljudima koji imaju velika sredstva, o bogatašima. Živio sam više od 30 godina u Torontu, gdje ima više od 120.000 Hrvata. Ne znam da li bih na prste jedne ruke mogao nabrojati - one koji su zaista bogati, ali dalo bi se govoriti i o tomu tko je bogat. A tu se onda očekuju ne znam kakva ulaganja, da će ti bogataši ovdje jako mnogo investirati. Tri su skupine povratnika. Na prvom mjestu ističem mlade. Oni u pravilu dolaze sa znanjem nekoliko stranih jezika i visokom stručnom spremom ili dolaze na studij. Dolaze i umirovljenici. No, ovdašnja procjena tih umirovljenika nije dobra. Oni izvaredno mnogo pridonose. Vraćaju se tamo gdje već imaju svoje kuće ili stanove ili ih kupuju. Svaki takav umirovljenik je i izvanredan potrošač. Uglavnom imaju visoke mirovine koje će trošiti. Uvijek ističem primjer Floride, koja živi od umirovljenika. Treća skupina povratnika su oni koji ulažu. Za njih moramo pojednostaviti mnoge stvari, od građevnih dozvola pa nadalje. Ako treba pribaviti dvadeset dokumenata, neka ih pribavljaju, ali da to bar mogu dobiti na jednom mjestu. Mi iz ministarstva smo ovdje da pružimo sve informacije, dajemo savjete, otvorimo sva vrata, bilo u nekom fondu ili u razgovoru s

jedan dao podatke o onome komu je platio, pa je taj čovjek smijenjen. Ostale sam tražio da mi bar anonimno daju imena, ali nisu. Ako to hoćemo rješavati, potrebna je suradnja svih nas. Dolaze mi i govore, primjerice, mi smo to u Australiji rješavali tako. Uvijek odgovaram - nemojte ovdje očekivati Munchen, New York, Melbourne. Ovo je Hrvatska, mlada država u kojoj

PREDSJEDNIK TUĐMAN OTVORIO NOVU “PLIVINU” TVORNICU

ZAGREB - U Savskom Marofu predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman pustio je jučer u pogon novu tvornicu azitromicina hrvatske multinacionalne kompanije "Plive". Uz čestitke poslovodstvu i svim zaposlenicima "Plive" predsjednik Tuđman istaknuo je kako je ova investicija izuzetan pokazatelj o usponu hrvatskog gospodarstva.

U tvornici u Savskom Marofu proizvodit će se velike količine azitromicina, sirovine za originalan "Plivin" antibiotik koji je osvojio gotovo cijeli svijet, jer je u terapiji određenih bakterijskih i virusnih bolesti zbog kratke i učinkovite terapije unio revoluciju, rekao je predsjednik Uprave "Plive" mr. Željko Čović. Naglasio je da je otvaranje novog pogona azitromicina izuzetan događaj za kompaniju, koja čini "Plivu" bogatijom za jedan od najsuvremenijih pogona u svijetu, koji zadovoljava najzahtjevniji svjetski GMP standard i kriterije američke Državne uprave za hranu i lijekove (FDA).

U pogon za proizvodnju azitromicina uloženo je 527 milijuna kuna i najveće je proizvodno ulaganje u povijesti neovisne Hrvatske, te najveće "Plivino" proizvodno ulaganje u povijesti tvrtke. Projekt je ostvaren najvećim dijelom vlastitim kapitalom, za dvije i pol godine. U njegovoj gradnji, rekao je Čović, sudjelovalo je 50 različitih hrvatskih tvrtki.

Azitromicin se u novom pogonu proizvodi prema proizvodnom postupku koji je rezultat rada Plivinih stručnjaka. Pogon je posljednja riječ tehnike i danas najsuvremeniji pogon takve vrste u svijetu. U visokoautomatiziranom pogonu u tri će smjene raditi devedeset troje ljudi.

Mr. Čović posebno je naglasio da je u ovaj pogon samo za zaštitu okoliša uloženo 20 milijuna DEM i za okoliš je apsolutno siguran. Predsjednik Uprave izdvojio je i dva nova projekta kompanije, gradnju nove tvornice za proizvodnju gotovih lijekova na lokaciji Baruna Filipovića, koja će biti otvorena krajem 1999. godine, te gradnju novog znanstveno - istraživačkog instituta u koji će se uložiti 500 milijuna kuna.

- Institut će biti završen krajem 2000. godine, u njemu će se otvoriti 300 novih radnih mjesta za znanstvenike bazičnih i primijenjenih istraživanja. Ova tri "Plivina" resursa pokazuju - rekao je na kraju Željko Čović - da "Pliva" svoj rast i razvoj u 21. Stoljeću temelji na vlastitom znanju.

Direktor u EBRDu i član Nadzornog odbora "Plive" g. Lindsay M. Forbes istaknuo je izuzetnu suradnju Europske banke za obnovu i razvoj i hrvatske farmaceutske kompanije, te naglasio značenje novoga pogona za dajnji razvoj "Plive" i Hrvatske. Čestitkama se pridružio i g. Hugh O'Connor, potpredsjednik

Strana 10

moramo još mnogo toga promijeniti. Do promjena dolazi, većini su sporije, pa i meni, nego što bismo željeli. S tim treba malo više strpljenja, razumijevanja.

Vesna Siranović, Večernji list, 31. kolovoza 1998., str. 6. (HIC)

američke farmaceutske korporacije Pfizer Grupe, s kojom "Pliva" upravo na programu azitromicina blisko surađuje već godinama. Predsjednik Tuđman sa suradnicima - među kojima su bili premijer Zlatko Mateša, Ivić Pašalić, Zlatko Canjuga, Hrvoje Šarinić, ministri Škegro, Reiner, Porges, Penić i drugi - u društvu Željka Čovića obišao je novi pogon.

D. Glavina. Večernji list, 05. rujna 1998., str. 2. (HIC)

SRPSKA JEZIČINA

U Beogradu je ovog tjedna izašlo pred publiku "delo" pod naslovom deklaracija "Slovo o srpskom jeziku" koju su potpisali skoro svi srbijanski književnici, a među njima i predsjednik tog udruženja Slobodan Rakitić. Pisanije, što bi se reklo u Beogradu, niti nešto jako novo, niti previše mudro, ali s jednom tvrdnjom koja ponovo uzbuđuje takozvani književni svijet.

Srbi, naime, ne samo da polažu pravo na neke dijelove države Hrvatske (kao i nekih drugih država), što su pokušali realizirati tenkovskim gusjenicama i silom oružja, već su Hrvate učinili sretnijim time što su im poklonili - jezik!

- Ako se deklaracija čita onako kako treba, ne predlaže se da se nekome nešto uzima već samo da se zna istina, a to je da su Srbi Hrvatima dali jezik, a taj dar nije mali već najveći mogući - izjavio je jučerašnjoj "Demokratiji" Rakitić. Hrvati govore srpskim jezikom i nitko im ga ne želi uzeti, ali treba da se zna da je to srpski jezik.

Gospodin Rakitić podsjetio je srpsko čitateljstvo i na to da "novostvorena nacija u BiH, takozvani Bošnjaci, govore srpskim jezikom a ne bošnjačkim". Još malo, pa kao što piše na jednom grafitu u Beogradu - Srbija do Tokija!

Milovan Nedeljkov, Večernji list, 4. rujna 1998., str. 62. (HIC)

BOŠNJAČKI DIPLOMATSKI JEZIK

Gđa. Vasvija Vidović, ministrica - savjetnica u Veleposlanstvu BiH u Haagu i bošnjačka časnica za vezu s Haaškim sudom, a po općem uvjerenju osoba koja je obilno sudjelovala u pripremi optužnice protiv Hrvata iz Lašvanske doline, pomno prati s galerije postupak obrane. Uputivši se jučer prema Blaškićevoj supruzi Ratki, koja također prati suđenje, činilo se da će je pozdraviti, barem zbog bontona i okoline. No, kad joj je prišla sasvim blizu gđa Vidović joj je umjesto pozdrava isplazila jezik - punom dužinom.

Izbor iz hrvatskog tiska, Haag 9.9.98

VUKOVAR NAŠ SVAKDAŠNJI: BITI ĆE BOLJE NEGO ŠTO JE BILO

Mi Hrvati smo, navodno opsjednuti poviješću. To je mišljenje toliko uvriježeno da sam se odnedavno počela pitati kako je to s drugima. Engleska, npr.svakako je daleko ugroženija s tom vrstom opsjednutosti, no nitko im to ne zamjera Mahom zbog toga što tu povijest koriste najviše u turističke svrhe, a s onim malim dijelom koji i danas živi pune novinske stupce i mnogima donose lijepu zaradu. Tako je i u većini europskih zemalja. Austrijanci i Nijemci su prodaju dotjerane i renorvirane povijesti dotjerali do savršenstva. a i mediteranske zemlje ne zaostaju u prodavanju ruševina. Međutim, povijest kao učiteljica života iako je na visokom pijedestalu u cijelom svijetu dovodi me u duboku dvojbu. Što mi zapravo možemo naučiti iz povijesti?

Civilizacija koju nam je naša povijest donijela je pogotovo dvojbeno nasljeđe. Naime, civilizirano se ponašati nikako nema veze s povijesnim ponašanjem. Naši preci u dobrim starim, a pogotovo viteškim vremenima ponašali su se za današnje standarde grozno - jeli su bez noža i vilice, kupali su se uglavnom kada su slučajno upali u vodu, živjeli su u kolibama s grubim i lošim namještajem, bili su uglavnom nepismeni, tradicionalna kuhinja je bazirana na svinjetini, svinjskoj masti i tragovima povrća i vitamina. Nitko normalan danas ne bi tako živio. Oni koji su nasljednim ili romantičnim razlozima natjerani danas da žive u povijesnim zdanjima muče muku kako bi ih zagrijali i općenito osposobili za pristojno življenje. Svi dakle mijenjamo povijest i uglavnom je koristimo kao pouku kako ne treba živjeti. Pitam se da li smo mi u Hrvatskoj ipak privilegirani. Naše povijesne građevine su ili zbog godina siromaštva toliko zapuštene da ih samo slučajni ekscentrici pokušavaju osposobiti (mahom za restorane i slične namjene) ili su u ratu toliko razorene da suvremeni arhitekti mogu projektirati što im volja jer ni povjesničari ni konzervatori nemaju snage da ustraju na zaštiti onoga čega jedva da ima u tragovima.

Moj grad, o kome uglavnom mislim i pišem i u kome najčešće očajavam drastični je primjer takvih obnoviteljskih radova. Tamo nema spomenika nulte kategorije koju bi ako ne obnovio , a ono bar zaštitio veliki svijet. Sve je mnogo mlađe od one starosti koja zbog totalne neprepoznatljivosti i mogućnosti špekulacija danas ima najveću cijenu. Dinosauri nisu živjeli u našim krajevima, ili im barem nema tragova, prvi čovjek je lomio kamenje po afričkim kanjonima mnogo prije nego što su na obalama Dunava pripadnici tzv. vučedolske kulture pekli zemljane posude i slagali ih u pletenim kolibama, Rimljani su svakako bili u našim krajevima, no vjerojatno su tamo dolazili samo poslom ili po kazni te su se, nadajući se što privremenijem boravku bili skloniji živjeti u lokalnim zemljanim kućama, te nisu gradili arene niti vile niti ljetnikovce. Tragovi novčića pogotovo ako ih ima u izobilju ne uzbućuju nikoga. Turci su ostavili dosta tragova u arhitekturi Vukovara, no tursko nasljeđe nije nam po volji a eto i taj turski barok je uglavnom razoren u ovom ratu. Pouzdano sam vidjela gladne poglede stručnjaka za promet kako gledaju na račun kojih srušenih zgrada bi mogli proširiti prometnice za suvremena prometala u centru koji bi trebao biti obnovljen kao povijesna jezgra. Eltzov dvorac pokazao se više kao kost u grlu nego kao veliki zalogaj. Prvo preskupo, drugo-pitanje je da li bi zadovoljio suvremene muzeološke standarde. Muzejski izlošci su još uvijek po raznoraznim, poznatim i nepoznatim mjestima u Srbiji i tko zna kada će (i da li će) biti vraćeni. Ono malo izložaka koje sada imamo pokloni su, uglavnom slikara, darovani od 92. na ovamo. Imaju oni svoju suvremenu vrijednost svakako. no to u stvari spada u galeriju suvremene umjetnosti, a nikako u povijesni muzej. Povijest, bez obzira na njenu vrijednost i važnost očito je moguće

oteti, ali ju je u stvari nemoguće darovati. Ako govorimo o crkvama, one će bojim se imati u najboljem renoviranom izdanju sjaj urednosti i glatke plohe kopija. Odnedavno se ježim na rečenicu iz naslova, a koja se tu i tamo, pogotovo kad poslovi zastanu, čuje iz ureda za obnovu : Biti će bolje nego što je bilo ! bojim se, s razlogom.

Već sam vidjela (ne doduše Vukovar) ali neka sela...obnovljena su do neprepoznatljivosti. Neka više, a neka srećom manje. Takvu, obnovljenu povijest ne ćemo, sigurna sam, moći prodati ni turistima, a pitam se kako ćemo je ostaviti u nasljedstvo svojoj djeci. Što dakle, učiniti?

Teško se dakle može izvući pouka iz povijesti. Moramo, vjerujem učiti iz uvijek nepopularne sadašnjosti. Oni koji danas obnavljaju i grade ne samo Vukovar, nego i cijelo podunavlje, oni su čija će znanja i stavovi ostati upisani u neke buduće povijesnice.Mi im sa više ili manje razloga ne vjerujemo previše. Nemaju oni onaj polet ni inspiraciju koja je pokretala arhitekte Taj Mahala, nemaju potrebu takmičenja s bogovima kao stvaraoci atenske akropole niti iskreni vjerski zanos graditelja gotičkih katedrala. Oni imaju nevoljnu zadaću da izgrade neku vrstu nužnog smještaja za jedan grad.

Srećom građani tog grada svikli su se živjeti po barakama, jednособnim smještajima za jednu ili više porodica. Preživjeli su razdoblje kada je rečenica"najteže je imati pa nemati" imala nekakvu težinu. Prestali su pričati o namještaju, vezenini i kobasicama koje su ostavili. Oni su sada svikli nemati, pa će valjda imati bilo što biti dovoljno dobro. Ne mogu ponuditi savjet jer ga zaista i nemam. Tek mišljenje mene stare pedeset godina. Mislim....mene tu nema.

Neću vjerojatno doživjeti da povijesno ocjenjujem vrijednost urađenog jer teško da će za moga života mnogo toga i biti urađeno. a ako i hoće moje mišljenje u sedamdesetim i osamdesetim godinama života neće se niti tražiti. Uglavnom neću ni graditi. To će raditi mnogo mlađi od mene. Ne smatram se izgubljenom generacijom, jer vjerujem da se još uvijek mogu pronaći, tek mislim da je to strašno strani grad u kojem će odrastati moji unuci, koje ću vjerujem jednom imati i kao svaka baka pričati ću im priče. No, zaista ne znam koji bih dio ovih naših svakidašnjih pričala djeci. Nama su naše bake pričale vrlo živopisne bajke u kojima je dobro uvijek pobjeđivalo. Naša djeca su odrasla uz televizijske crtice sumnjivih kvaliteta gdje dobro često pobjeđuje, ali uz toliku dozu agresivnosti da sumnjam da bi ih preporučila svojim unucima. Vjerujem da ću uskoro početi pisati svoje vlastite bajke. Ne volim lagati niti izokretati istinu, te će moje bajke morati biti bajkovitije od Tolkienovih, no mogu poput njega u njima zagovarati vrijednosti i ljubavi kojih ako nema - možda će ih biti, ne boljih nego što su bile nego posve novih i jednostavnih. kao što sam i sama i kao što je svaki čovjek kada se rodi. I ako ih budem pisala dobro i pričala još bolje možda će netko na kraju i povjerovati u njih. I možda će svoju sadašnjost popraviti na neki novi i dobar način.

Željka Zgonjanin, Vukovar

DOGAĐAJI U NAŠOJ ZAJEDNICI

Ovih dana u našoj zajednici nije se mnogo događalo - tek pokoji piknik, recimo 7. rujna održan je piknik koji su priredile dvije stranke: Hrvatske Stanke Prava za Kandu (ogranak Dr. Ante Starčević - Toronto i Hrvatska Kršćanska Demokratska Unija (podružnica Mississauga). Nažalost ne znamo kako je bilo, ali kako se taj piknik održavao u Father Kamber parku - našem hrvatskom parku - moralo je biti lijepo.

Kraj je ljeta, vraćamo se sa dopusta, završavamo ili započinjemo poslove - tako je i u Torontu, ili Mississaugi. Kako doznajemo, napustilo nas je troje službenika iz našeg Konzulata u Mississaugi, i koristimo priliku da ih pozdravimo sad kad se vraćaju u Domovinu. Sve troje koji odlaze bili su dio naše zajednice ovdje, i koliko god da se veselimo njihovom povratku kući u Hrvatsku, nedostajat će nam ovdje. Čujemo da je u Konzulat došla jedna nova službenica; želimo joj dobrodošlicu, neka bude dio nas, tako da joj boravak ovdje u Torontu ostane u lijepom sjećanju, što se nadam da je slučaj sa ovima koji odlaze. Isto tako koristim ovu priliku da kažem koju o našem Konzulatu. Upravo danas imala sam duži razgovor s nekim koji misli isto kao i ja: mi smo ovdje u Torontu i Mississaugi sretni što imamo za Konzula našeg gosp. Picukarića i oboje mislimo da će taj koji će zamijeniti gosp. Picukarića jedan od ovih dana morati jako mnogo raditi da bi bio i blizu njega. Jer, gosp. Picukarić je svojom toplinom, srdačnošću, jednostavnošću i zrelošću postigao ono što ni jedan konzul do sada nije uspio - postao je dio i omiljen član zajednice, koja koji puta uopće nije ni laka ni jednostavna, i teško oprašta i najmanji grijeh. Koji puta čujete sitne gluposti - ovo ne vrijedi, ili ono - no u stvari kad se uđe u razgovor shvatimo da je naš Konzulat vrlo profesionalan, ugodno nam je kad dođemo tamo, jer dobri i srdačni ljudi tamo rade. Mi, jasno, koji puta bi htjeli da se stvari brže i drugačije rješavaju - nažalost, to nije moguće, i Konzulat ne može mijenjati pravila. Zato danas, kad se opraštamo s nekima koji se vraćaju natrag, i želimo dobrodošlicu pridošlima, iskorištavam priliku da se zahvalim u ime nas mnogih, koji smo zahvalni za dobar rad, za točno napravljene stvari, za dobrodošlicu u svako doba dana, za sve ono što ste i trebali i niste trebali učiniti. Mi Hrvati obično čekamo da se zahvalimo kad čovjeka više nema, i onda ga kujemo u zvijezde. To treba prekinuti i zahvaliti se na vrijeme, pa se tako HRVATSKA ISKRA i urednici zahvaljuju hrvatskom Konzulatu na svemu učinjenom za našu zajednicu u Torontu i Okolici. Kako mi to ovdje kažemo: Well done, friends!

Odlazi nam još jedan prijatelj: čovjek koji nas je zadužio, gosp. Rudi Belin. Ja nisam nogometaš i jedino što znam o nogometu je to da igra 11 igrača, i svi oni trče za jednom loptom da ju ubace u gol, i onda je vrisak ili plač, ovisno o tome tko dade gol. Jasno, navijala sam iz sve snage kad su vatreni bili tako dobri. No, nogomet kao i ostale stvari uče se u djetinjstvu. Da bi nešto dobro naučili trebamo dobre učitelje: eto, takav je Rudi Belin, kažu mi, izvrstan učitelj nogometa. Ovdje je s nama proveo dosta vremena, naučio mnogu djecu kako se igra dobar nogomet, i sada nas napušta, jer se vraća kući u Hrvatsku. Prijatelji Rudija Belina i stari i mladi kroacijsaši (tako se oni sami zovu) priredili su stag party za svog prijatelja 14. kolovoza u Cro's nest. Skupilo se tamo oko 120 ljudi - dobar broj za kraj ljeta - i kad je sve plaćeno za gosp. Belina je ostalo \$ 4.800. Čestitamo organizatorima: gospodi Mati Mišetiću, Đuri Mandekiću,

Marjanu Kenfelju, Darku Bedenikoviću, i Milanu Krijanu - well done! Tamo u Cro's Nest skupili su se igrači - stariji i mladi, navijači, članovi odbora, i prijatelji nogometa, prijatelji gosp. Belina da mu zahvale za sve što je učinio za ovu našu djecu ovdje, za naše nogometne klubove ovdje, i da mu zažele sretan put kući u Hrvatsku. No, kako čujemo, ovo je samo jedan od ispraćaja: ista grupa ljudi organizira posljednju subotu ovog mjeseca novi stag party, koji će biti u Father Kamber parku. Ako želite više informacija molim Vas nazovite gosp. Milana Krijana, i on će biti sretan da Vas pozove na svečani oproštaj sa gosp. Belinom (jasno, kartu morate kupiti, to je običaj).Sa strane HRVATSKE ISKRE, sve najbolje gosp. Rudiju Belinu, sa veliko hvala.

PIKNIK “FONDA SLAVONIJA”,održan 13. rujna 1998 u parku Father Kamber, posjetitelja preko 1,000 - većina posjetitelja Ličani, koji su došli u velikom broju, zatim velik broj Slavonaca mlađih i “mlađih”, i velik broj djece. Predsjednik Fonda Slavonija, gosp. Milan Krijan kaže da je ovo “najuspješniji i najljepši piknik koji je do sada priredio Fond Slavonija i njihovi vrijedni članovi”. Vrijeme je bilo prekrasno, toplo, sunčano - baš za piknik u hrvatskom parku. I ove godine hrane je bilo u izobilju - kolača na pretek zahvaljujući vrijednim Slavonkama i Ličankama, koje su donijele brda ukusnih kolača, i kao i uvijek sve je bilo rasprodano. Gosp. Krijan se pobrinuo da ima dovoljno mesa, ali je sve bilo rasprodano do 2 sata popodne,što je zaista začudilo i same Slavonce.Ovaj put su prodavali i kukuruze - prodano je čak 350 komada. Ti Slavonci imaju zaista ideje kao rijetko tko.

“Fond Slavonija” svaki puta ima bogatu tombolu, ovaj puta bila je bogatija nego prije, čak oko 120 nagrada s vrlo vrijednim poklonima. Prva nagrada, put u Hrvatsku, poklon “Cosulich Travel” dobio je gosp. Ivan Žagar iz Oakvilla, vrlo bogat zlatan prsten dobila je Marija Pilić, zlatnu narukvicu gđa Mišić - da spomenemo par dobitnika.

Ovaj piknik Fonda Slavonija je zaista bio uspješan više od očekivanja, jer u ova vremena naše apatije nije lako dobiti ljude da dođu i pomognu svojim dolaskom. No, Fonda Slavonija ima svoj poseban način, i teško je nešto odbiti Slavoncima, za koje znamo da je sve kako treba, i da svaki cent koji oni zarade odlazi na pravo mjesto negdje u Hrvatskoj ili BiH. Do sada - a sada je oko 3 sata popodne u ponedjeljak 14 rujna, oni nisu imali svoj sastanak gdje će znati u penny koliko su zaradili - sastanak je sutra, no kako mi kažu, izgleda da će biti oko \$ 11 - 12.000. Čestitamo Fondu Slavonija na uspjehu, no nismo ni očekivali manje. Ja sama veoma želim što nisam mogla biti dio ovog piknika, no koliko puta mi bi rado htjeli nešto, ali nažalost, neke su stvari neizvedive.

Na tom istom pikniku održan je jedan neobično važan sastanak - tridesetorica posebnih ljudi skupila se je da se dogovore o podizanju spomenika u Španovici, selu u Slavoniji, koje je potučeno nakon završetka rata. Danas imamo premalo mjesta da Vam damo iscrpan izvještaj, pa ćemo to ostaviti za idući broj. Za sad, toliko da znate: skuplja se novac za podizanje spomenika u Španovici, pomozite. Za daljnje informacije kontaktirajte gosp. Tomu Grgurića.

Valentina

ČITALI SMO ZA VAS....

BILTEN Ministarstva Povratka i Useljništva (br.19,1998)

Razgovor s prof. dr. Žarkom Dolinarom, hrvatskim znanstvenikom svjetskoga glasa (ulomci)

AMAC NASTAVLJA DOBRU TRADICIJU HRVATSKIH SVEUČILIŠTA

Prof. dr. Žarko Dolinar, rođeni Koprivčanin, odgojen je na Trešnjevci i hrvatski znanstvenik svjetskoga glasa, nakon započete sveučilišne karijere na Zagrebačkom sveučilištu, morao je 1962, napustiti Hrvatsku i otići u Basel. U svijetu poznat kao “hodajuća enciklopedija”, kako su ga prozvali Amerikanci i Japanci, te europski i svjetski prvak u stolnom tenisu, ostvaruje zapaženu znanstvenu karijeru, i postaje jedan od najpoznatijih svjetskih kolekcionara potpisa i slika, a u svojoj kolekciji ima i tri stotine lubanji. Uz to, svjetski je rekorder i po broju svojih katedri - veterini, stomatologiji, farmaciji, medicini i fiskulturi. Prijetajl je ljudi koji su obilježili dvadeseto stoljeće, a sam sebe proglašava Kristovim vojnikom koji zagovara toleranciju, mir i ljubav. Osim toga, po njemu je nazvano devet klubova na tri kontinenta. Uvijek ističe ljubav prema malom čovjeku, pa je tako i prije početka ovog razgovora najprije pićem počastio svojeg nekadašnjeg susjeda kojega je slučajno susreo na ulici. Razgovor, uz fileke, i prije postavljenog pitanja započinje sam.

“Vladimir Prelog i Lavoslav Ružička, naši nobelovci i dvojica Hrvata koji su stvorili najbolji i najkvalitetniji, te najuspješniji institut organske kemije na svijetu, a Prelogovu smo smrt premalo obilježili u našoj javnosti, iako je on bio veliki domoljub koji je Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti poklonio više od deset tisuća knjiga, a vodio je i našu organizaciju AMAC, čiji je bio počasni doživotni predsjednik koji je uzimao stipendiste. Prema tome, htio bih da se istakne činjenica da je kod Prelogove smrti najprije zaplakao mali čovjek, jer je on kao nobelovac uvijek imao vremena za tog malog čovjeka. Vladimir Prelog bio je moj posljednji učitelj i uzor kako se družiti s ljudima. Što si viši, budi niži, govorio je.”...“Najteže je biti bespomoćan, a najlakše bespomoćnom pomoći. Tako sam na početku upada Hitlerovskih hordi u Europu od godine 1938, pomagao sve što je bilo progonjeno i izvan zakona kao HAŠK-ovac pod komandom Icke Hitreca, našeg najvećeg nogometaša svih vremena. Zbog toga sam od države Izrael i dobio odličje “Pravednik među narodima”. *Bespomoćnome moraš pomoći.*”

- PITANJE: Odkud tako čvrsti stav?

ODGOVOR: *Ja sam odgojen kod salezijanaca na zagrebačkoj Trešnjevci, a njihov je moto bio:”Ne idi spavati dok ne učiniš nešto dobro.” I to je bitno.....*

- PITANJE: Kako danas ocjenjujete prilike u Hrvatskoj?

ODGOVOR: *Bolno je čuti da i danas mnogi s diplomama ne dobivaju posao. Moja je teza da svaka država, a ja sam obišao svijet tridesetak puta, mora stajati iza diplome. Žalosno je da prekomjerno upisujemo, a onda imamo akademičare bez posla. Seoba znanstvenika stara je stvar, odavno studenti odlaze na strana sveučilišta. Ali se i vraćaju. A najboljnije je ako netko ode izobražen, a ne vrati se. Srećom sada mnoge svjetske zemlje više ne primaju strance, jer imaju mnogo svojih nezaposlenih. To nam je sreća. Ograničimo broj upisnih mjesta ako treba i brutalno. Jer*

brutalnije je imati diplomu, a ne dobiti kruha. U Švicarskoj mi to brutalno režemo, rušimo studente na ispitima. Sada imamo četiri stotine nezaposlenih i zvona zvone na uzbunu. A nakon ove agresije malo sam i pesimist. Kako se ta golema stradala pustoš može napučiti? Svi samo pričaju o kućama. Ja sam prije pet, šest godina najavio kao posljedicu i mentalni invaliditet. A to je najstrašnije. To se ne može samo tako dijagnosticirati. Ljude sjećanja vuku na loše. Povratak je nešto najteže što se društvu može dogoditi

Prof. dr. Žarko Dolinar

- PITANJE: U Izraelu ste 1994. dobili odličje “Pravednik među narodima”. Sebe ste proglasili Kristovim vojnikom i cijeli život promičete toleranciju. Sada je Hrvatskoj nakon svega, takav put više nego potreban. Što vi možete poručiti?

ODGOVOR> *Predložio bih da Hrvatska počne s nemilosrdnom promidžbom rada i poštovanja rada. Ne tražim kult rada, nego ono najosnovnije - rad je osnova svih blagostanja, od podruma do tavana. Ovdje to nedostaje. Ovdje postoje lavine automobila. A čemu se putuje kada postoje telefoni i faksovi? Treba nam odgovornosti, portir uvijek mora znati gdje su činovnici ako ih tko zatreba. Mi ne znamo telefonirati. Mi smo, sigurno, jedni od najvećih okupatora telefona na svijetu. U Baselu mi sami plaćamo parkiralište i sami ga metlicom čistimo. Tajnica mi dolazi jednom mjesečno i traži 28 franaka za moje privatne telefonske razgovore, a poslovno mogu telefonirati neograničeno. To je samoodgojno. To su momenti koje treba spomenuti. Rad, odgovornost, štednja. Smanjimo putovanja i izaslanstva.*

- PITANJE: Vratimo se sveučilištarcima. Udruga bivših studenata hrvatskih sveučilišta, AMAC, nastavlja u neku ruku to dobru tradiciju hravtskih sveučilišta...

ODGOVOR: *Švicarci i cijeli zapadni svijet bili su nam zahvalni kako smo im dovodili liječnike ili stomatologe, umjesto da mi njima budemo zahvalni što su nam zaposlili ljude. Hrvat je izvanredan radnik. Kao bivši studenti Zagrebačkog sveučilišta mi smo od 1975. sanjali da nam rektori hrvatskih sveučilišta dopuste da organiziramo AMAC. Deset godina nismo dobili suglasnost od rektorata. Nakon deset godina dobili smo suglasnost tadašnjeg Rektorata i 1989. je prof. dr. Šeparović predložio da se osnuje AMAC. Istog smo tjedna u Zurichu osnovali prvi ogranak s doživotnim predsjednikom Vladimirom Prelogom na čelu.*

- PITANJE: Tijekom Domovinskog rata pomoć koju je AMAC uputio u Hrvatsku bila je neprocijenjiva...

ODGOVOR: *Mi smo bili jedna od najkavalirskijih zemalja, jer smo svijetu dali znanje besplatno. Amerikanci su u SAD nakon*

drugog svjetskog rata uselili više od 110.000 akademski obrazovanih useljenika i kupili skoro sve Nobelove nagrade. AMAC je bila jedna od najmoćnijih organizacija za pomoć Hrvatskoj, jer su u nju bili uključeni vrhunski stručnjaci. Našim pozivom za pomoć pokrenuo se val. Pomoć u lijekovima, opremi, instrumentima bila je enomna. To su bile na stotine kamiona, Pokucati na vrata jedna sveučilišne bolnice nama je bilo najlakše. Mi smo dobivali tone lijekova i sve smo slali na ugrožena područja. Kvalitativno i kvantitativno napravili smo najviše. Nastupili smo na mnogim televizijskim postajama, kardiolog Turina, Prelog, Dolinar... Više od šest stotina faksova smo uputili Vijeću Sigurnosti, M. Allbright, Genscheru, Aloisu Mocku, Mitterandu, svim državicima. Švicarci su bili super uslužni. Izborili smo se da se pomoć šalje u Hrvatsku, a ne u centralu u Beograd. Na saboru AMAC-a u srpnju u Zagrebu sve je to sumirano. Domoljublje koje je počivalo u našim ljudima sputavao je strah, a AMAC-ovci su se brzo oslobodili tog straha

(Radi nedostatka prostora nismo u mogućnosti da tiskamo cijeli razgovor s prof. dr. Ž. Dolinarom. Molimo Vas pročitajte cijeli razgovor u br. 19, gore navedenog "Biltena")

AMCA -ši u Zagrebu, lipanj 1998

HINA: GRANIĆ UMANJUJE NESUGLASJE SAD I RH

3/4. 9.1998 Zagreb: Hrvatska i SAD imaju samo različite pristupe, ali iste strategijske ciljeve provedbe mira u BiH i mjesta i uloge Hrvatske, rekao je u četvrtak hrvatski ministar vanjskih poslova dr. Mate Granić. "Ako postoje određene razlike u pristupima informacijama ne postoje razlike u temeljnim strateškim ciljevima", rekao je Granić govoreći polaznicima hrvatske diplomatske škole. "Sa SAD mi ćemo te razlike rješavati u stalnom dijalogu", dodao je. Granić je u svojoj izjavi nastojao bitno umanjiti nesuglasje glede posebnih veza Hrvatske i Hrvata i BiH te stupnja razvitka demokracije u Hrvatskoj koje su u nedjelju nakon međusobnih razgovora govoreći novinarima izrazili hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman i američka državna tajnica Madelaine Albright. "Ja mogu odlučno kazati da SAD i Republika Hrvatska imaju iste strategijske ciljeve i što se tiče Daytona, to znači potpune provedbe Washingtonskog i Daytonskog sporazuma, i što se tiče mjesta i uloge Republike Hrvatske", rekao je on. Granić je rekao da već postoje i dogovori dviju strana o načinu prevladavanja određene razlike između SAD i Republike Hrvatske koje, kako je rekao, "postoje u pristupima ali nikako ne u konačnim ciljevima." Istaknuo je da su Hrvatska, njezino vodstvo i predsjednik Tuđman odlučni u provedbi politike mira i stabilnosti u regiji. Hrvatska

i dalje svoje mjesto vidi u europskim i euroatlantskim integracijama, rekao je on. "Na tom putu neće nas nitko zaustaviti", rekao je Granić. Granić je govoreći novinarima najavio da će se uskoro uspostaviti hrvatsko-američko povjerenstvo koje će utvrditi plan pristupa Hrvatske programu Partnerstvo za mir NATO-a pokazujući time da nespozazumi i nesuglasja dviju država nisu neprevladivi. Predsjednik Tuđman u nedjelju nije želio ulaziti u to da li će Hrvatska do kraja godine postati članicom programa Partnerstvo za mir NATO-a ukazujući tako da je možda zbog nesuglasica došla u pitanje obećana potpora SAD koja je ključna za ostvarenje ove hrvatske ambicije. SAD i međunarodna zajednica su nizom poteza u posljednje vrijeme pojačale pritisak na Hrvatsku da prekine bliske odnose s Hrvatima u BiH. Nakon susreta u nedjelju hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman i američka tajnica Madelaine Albright su potpuno otvoreno izrazili neslaganje Hrvatske i SAD oko odnosa Hrvatske prema Hrvatima u BiH i razvijenosti demokracije u Hrvatskoj. Albright je zatražila da Hrvatska, na crti stvaranja jedinstvene BiH, faktički prekine posebne odnose s Hrvatima u BiH te da sprovede političke reforme i omogući slobodu medija. Predsjednik Tuđman je odbacio ove zahtjeve SAD kazavši da

Hrvatska ima ustavnu obavezu brinuti se za Hrvate u BiH te da Hrvatska također mora gledati i na svoje strategijske interese u BiH radi zaštite svojih južnih područja. On je također rekao kako se ne može reći da su hrvatski sustav i vlast autoritarni te da kod ocjene hrvatske demokracije treba uzeti u obzir konkretne okolnosti u kojima se zemlja razvija. Predsjednik Tuđman je u tom kontekstu upozorio na pokušaje "tihe revizije" Daytonskog sporazuma koji predviđa posebne odnose Hrvatske i Federacije BiH kao što Washingtonski sporazumi predviđaju konfederalne odnose Hrvatske i hrvatsko-muslimanske federacije. Ti pokušaji su, rekao je on, neprihvatljivi kako za Hrvate u BiH tako i za Hrvatsku te pozvao na dosljednu provedbu Washingtonskih i Daytonskih sporazuma kao jedino rješenje krize u BiH. Bivši američki ministar obrane William Perry i američki veleposlanik u Hrvatskoj William Montgomery u srijedu su od hrvatskoga ministra obrane Andrije Hebranga zatražili da postupno prekine plaće pripadnika HVO i potpunu transparentnost te novčane potpore. Taj zahtjev, za postupnim prekidom financijske potpore Hrvatima u BiH, međunarodna zajednica je uputila Hrvatskoj već u lipnju u Luxemburgu na redovitom sastanku Upravnog obora Vijeća za provedbu mira u BiH.

THROUGH MY EYES (AND MY HEART)

I just love to travel. As a child I used to travel every summer to our Adriatic sea, or to my grandmother in Zagorje, or to my aunties in Split. When I got married I traveled even more than before, since there was a bit more money. This is how I visited Austria, Russia, Mexico, United States and Italy. I have seen a lot, yet after visiting so many places I think Croatia is still the best - at least for me.

I talked to my friend a few days ago about traveling and she said a strange thought: she said that if you travel in Croatia you enjoy every bit of the trip, and here in Canada, you have to arrive to a destination and only then you start enjoying whatever you decided to see. I thought about this a bit and yes, this is true - at least for me. However, I don't think I am the only one who feels the same about my country: every Italian feels the same about Italy, a Spaniard about his country Spain, or those who moved here from France or any other country (for this or that reason) feel the same about their own homeland. Yes, we do like Canada, but there is always something missing, and in the moment of a perfect bliss, something almost empty hurts in your soul, and no matter how rich or happy you are here in Canada, there is certain loneliness. Someone might ask, why not go back where you came from? Easy to say, very difficult to do, since life doesn't ask for pause, it just goes on, and although you wish you could do something, you realistically know that you just cannot.

Once someone told me that she did not feel the way I did. Sure, but this person travels home every few months and stays there as long as she wants. Not too many of us have this privilege, thus many of us feel the same way I do - certain nostalgia which penetrates every part of our life and, if we are true to ourselves - we feel it daily..

Whatever you touch - there is a difference. Let's talk about spring. Spring in Croatia is an enchanting time of the year. Should you walk to Sljeme (the top of the mountain above Zagreb, capital of Croatia) you would be overwhelmed by the sight of numerous snowdrops, daisies or primroses all over the green meadows - everything is yellow and white, everything so beautiful. A little bit later in the season you would encounter hundreds of cyclamen hiding under the bushes of Sljeme. I traveled toward the seaside in early spring and when I was passing by Velebit everything was blue with irises and pink and yellow from some other flowers which name I cannot not remember.

This is not so in Canada. It is beautiful, yet it is different. When we travel to our cottage in Bobcaygeon we pass by beautiful gardens full of manicured, gorgeous flowers, houses are very beautiful and yet something is missing: the real nature is missing, something that we have in Croatia. There are no wild flowers beside the roads the way we are used to and I miss them so much.

Traveling in Croatia is really interesting - at least for me. Let's say you start your trip in Zagreb, you go through the city that is growing right in front of your eyes, and then you find yourself next to rivers, smaller and bigger hills, everything green and white and yellow - flowers all over the place, beautiful mountains, small quaint inns with excellent food, nature that is absolutely gorgeous. Once you pass Velebit you suddenly encounter the sea: the bluest sea in the world. and if you are lucky to arrive early in the morning

when the sun is still low - the colour is unbelievably strange, a shade of blue an average painter can never get it. At night the moonlight is giving such a magnificent picture of the islands, boats, trees, agavas, small houses and there is the sound of the sea - constant thumping on the rocks, which slowly makes you relaxed and sleepy, yet your soul doesn't let you go as yet... so lovely is the night at the Adriatic!

OTOK RAB, pogled

There are many seas and oceans and countries on this Earth of ours, which are just as beautiful as my Croatia, and yet although I have enjoyed being in many countries of the world, I have never been so happy and so enchanted with any of them as I have been with Croatia. One of my Canadian friends told me once that we, Canadian-Croats, should see ourselves when we talk about Croatia: our eyes are aglow, we have a special smile all over the face, and we cannot stop talking about this and that and this and that. I told him that hardly anyone in the world has such a beautiful country as we have, and hardly anyone loves his home as we Croats do, and all the words that we use to describe what we have and how beautiful it is, are not enough. However, there is also one more thing that my friend have never heard or seen before: he should see us, Canadian-Croats when we talk about Canada in Croatia. Although we shall always miss Croatia, just as Italians, or French, or Americans or any other nationals miss their own country, we are just as proud of Canada.

Yet, this article is about Croatia and its beauty and how much I miss it. Could I somehow bring you to mentally spend just a few moments of your dream with me? Let's dream about traveling from Rijeka to Karlovac: You will see the riverbanks with the bluest rivers in the world (Kupa, Korana, Mreznica); then dark, forboding woods of Gorski kotar; small towns; old, interesting houses; roads going right through the heart of the mountain; animals (if you are lucky) then the port of Rijeka, Cicarije mountains behind your back and right in front of you Adriatic sea - what a trip ! What an experience!

Sure, I am biased, I am allowed, since I am a Croat, but if you came to Croatia and spent some time traveling you would realize I was right. Croatia is worth visiting. Once you leave for your home, wherever it is, your heart would be full of beauty of Croatia. At least, this is how I see and feel my Croatia - through my eyes (and my heart).

Valentina

Strana 13